

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Balandis — April 21, 1967

Nr. 46

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV UŽSIENIO POLITIKA

TUO TARPŲ KAI DEMONSTRACIJOS GATVĖSE PRIEŠ VIETNAMO KARĄ DIDEJĄ, BEVEIK VISI ATSAKINGI JAV POLITIKAI NOROMIS NENOROMIS PRIEJO IŠVADOS. KAD PASITRAUKIMAS BŪTŲ KATASTRŲ FAIRNERA KITOS IŠEITIES KAIP TOLIAU KARIAUTI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Praėjusį savaitgalį pasklido gandai, kad Sovietų Sąjunga susitarė su Raudonąja Kinija dėl jos ginklų tiekimo šiauriniam Vietnamui per Kinijos teritoriją. Iki šiol buvo manoma, kad santykiai tarp tų dviejų komunistinių galiūnų yra taip pašliję, kad kinai darė įvairių trukdymų tam tikimui, o betodėl kiek moderniškesnių sovietinių ginklų tiesiog sau pasiėmė, kad juos nukopijavus savo reikams. Praktiškai tačiau buvo taip, kad Kinija šiauriniam Vietnamui pristatydavo ryžius — pagrindinį maisto produktą, visus pestininkų ginklus, geležinkelio reikmenis ir Vietname laikė tarp 20 ir 50 tūkstančių darbininkų bombardavimo suardytiems geležinkeliams ir kitiems susisiekimo keliams remontuoti. Tuo tarpu sovietai teikė aviacijos ir priešlėktuvinės gynybos reikmenis beinaftos produktus. Didelė dalis sovietų tiekimo ėjo laivais.

Karo veiksmams plečiantis, Amerikoje pasigirdo daugiau reikalavimų paskelbti "karantiną" laivams, plaukiantiems su karo medžiaga į šiaurinį Vietnamą ar bombarduoti jau ten atplaukusius laivus.

Savaime aišku, kad nebuvo geresnio "užbėgimo už akių" tokiame sprendime, kaip paskelbti, kad Maskva susitarė su Pekinu dėl tiekimo per Kinijos teritoriją, atseit laivų bombardavimas ar kitoks sustabdymas neturės jokios prasmės, bet tik dar daugiau suglaudins pasaulio komunistų frontą. Po to įvairūs komentatoriai ir politikai turėtų pradėti aiškinti, kad jie jau seniai tokios įvykių raidos

laukė ir kad Johnsono administracija savo išvėlimu į vietnamiečių tarpusavio ginčus tik glaudžiau sucementavo irstantį komunistų frontą.

Iš tikrųjų JAV neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik pasipriešinti komunistų agresijai pietryčių Azijoje. Reikėjo tvirtiau pastatyti koją tame kontinente dėl tos paprastos priežasties, kad Prancūzijai iš ten pasitraukus 1956 metais, o britams ruošiantis pasitraukti iš Ramiojo ir Indijos vandenynų pakraščių pačioje artimiausioje ateityje, nebuvo kito kelio sustabdyti komunistinės agresijos plėtimosi į Pietus, Vakarų ir Rytus, kaip tik ginklų pasipriešinimas, kur tai padaryti dar galima, t.y. tuose kraštuose, kurių vyriausybės dar prašė JAV pagalbos, kaip pietinio Vietnamo, Laos ir Thailando.

Tokios politikos kritikai paprastai teigia, kad tai daroma visai be reikalo, nes komunizmas jau nebėra vienytis blokas, bet paskiros valstybės, kovoją dėl savo įtakos. Kitaip sakant, Azija ir net Afrika gali priimti komunistinę valdymo formą, tačiau dėl to tų kontinentų valstybės dar nesudarys vieningo bloko kovai su JAV.

Jei sutikti su tokia pažiūra, JAV nereikėjo gėbėti pietinio Vietnamo. Iš kitos pusės, jei toje pažiūroje ir yra šiek tiek tiesos, šiandien jau pervėlu tai svarstyti, nes JAV jau yra per daug išvėlusios, kad galėtų pasitraukti ir "išsaugoti savo veidą".

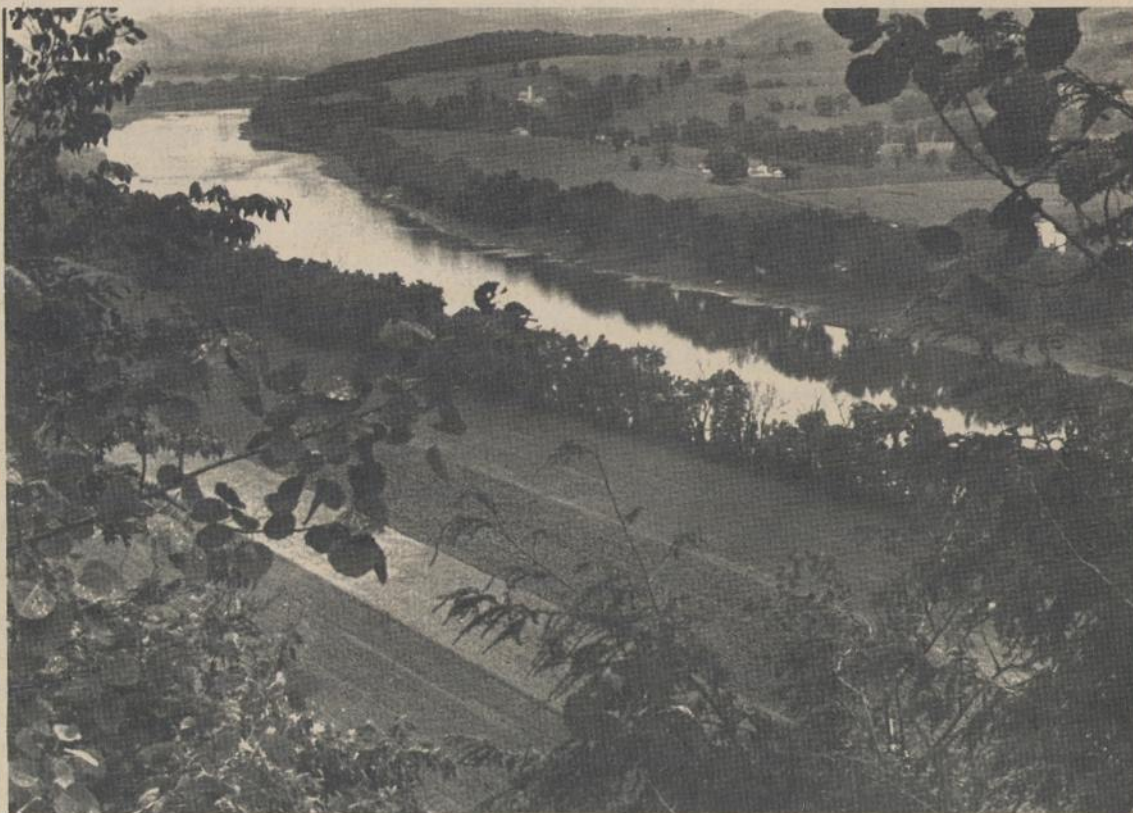
Tai galima išskaityti ir gubernatoriaus Romney, kuris gali būti respublikonų kandidatas prezidentus, nuomonėje

apie Vietnamą. Kaip žinia, jis ilgai vengė ką nors pasakyti apie Vietnamą, nes nežinojo kuri pažiūra jam galėtų daugiau padėti rinkimų metu. Juk toks Eisenhoweris rinkimus laimėjo (ar bent jam laimėti rinkimus padėjo) jo pažadas likviduoti ilgai užsitęsusią Korėjos karą. Po ilgesnio apsvaistymo ir dvejojimo Romney apsisprendė, kad negali pasekti Eisenhowerio pavyzdžiu, nes situacija Vietname nėra panaši į buvusią Korėjos būklę. Ten, bent formaliai, JAV kariavo Jungtinių Tautų vardu, čia savo. Nuolaidos ten buvo teisinamos noru išlaikyti JT organizaciją, apimančią visą pasaulį, iškaitant ir jo komunistinę dalį, juo labiau, kad pietinė Korėja buvo išsaugota. Tuo tarpu pietinis Vietnamas dar nėra apsaugotas ir taika ten būtų lygi JAV kapituliacijai. Už tat Romney pasisakė už dabartinės administracijos politiką, rezervuodamas sau teisę kritikuoti tik amerikiečių išvėlimą iš pat pradžių, t.y. aiškinti, kad taip nereikėjo daryti, tačiau tai daugiau teoriškas dalykas. Praktiškai JAV dabar turi Vietname pasilikti, kol bus pasiektas jų tikslas.

Tokiu būdu JAV neliuko daug politikų, kurie būtų pasitraukimo iš Vietnamo šalininkai. Net daugiausiai užsispyrę, kaip senatoriai Fulbrightas ir Robert Kennedy, visai atvirai nepasisako už pasitraukimą bet kokia kaina.

Idomu, kad tuo metu, kada politikų pažiūros pradėjo daugiau ar mažiau lygintis, demonstracijos gatvėse prieš Vietnamą karą padidėjo. Faktiniai tai yra geriausias įrodymas, kas stovi jų užnugaryje. Valstybės Sekretorius Dean Rusk sekmadienį pareiškė per televiziją:

"Aš nemanau, kad visi žmonės, kurie jose (demonstracijose) daly-

Tai ne Nemuno kilpa ties Birštonu, o ramus Pennsylvanijos kampelis prie Saskavane upės. Senais laikais šioj apylinkėj buvo stipri lietuvių kolonija, garsi savo veikla ir parengimais. Šiandien visa tai liko tik praeities šešėliai...

Vyt. Maželio nuotrauka

Vilties Draugijos valdyba ruošiasi sukaktuviniam suvažiavimui

Vilties draugijos valdyba šiuo metu stropiai ruošiasi ateinančiam visuotiniam savo narių susirinkimui, kuris paprastai daromas kas antri metai. Šiais metais jis bus birželio 4 d. Chicagoje.

Viltis įsteigta lygiai prieš 15 metų Clevelande ir šiuo metu turi per 700 narių. Dabar tikrinami narių adresai ir atliekami kiti pasiruošiamieji darbai, kad nariai laiku gautų kvietimus, o negalintieji suvažiavime dalyvauti suspėtų atsiųsti savo įgaliojimus. Susitvarkyta taip, kad visi, pakėlę savo įnašus ir tuo įsigiję daugiau balsų Vilties reikalams spręsti, jais galės jau pasinaudoti ateinančiame visuotiniame Vilties narių susirinkime.

1966 m. Vilties pinigine apyskaita jau sudaryta. Ją atliko ir tų metų baigiamąjį balansą išvedė dipl. ekon. Vincas Juodvalkis. 1965 m. apyskaitą ir balansą prieš metus išvedė dipl. ekon. Andrius Mackevičius. Vilties valdyba dėkinga jiems

vauja, yrakomunistai, tačiau komunistų aparatas čia labai smarkiai dirba (the communist apparatus is working very hard on it)". Bet jei taip, tai kartu reiškia, kad komunistai nėra taip suškilę, kaip kai kas teigia. Jei taip, tai klydo ar kitus klaidino tas pats Rusk ir visa eilė Amerikos politikų, iškaitant ir Nixoną, kurie palaikė nuomonę, kad sovietai Vietname nori taikos. Tol, kol tas karas sudaro didoką nemalonumą amerikiečiams, jis reikalingas ir sovietams ir raudoniesiems kiniečiams. Susitarti dėl šiaurinio Vietnamo palaiikymo jiems nėra sunku iki tol, kol jiems patiems nepradės gręsti realus pavojus. Visai teisingai sakė Goldwateris, kad karo negalima laimėti be jo eskaliacijos. Tai vienintelis kelias į taiką.

už atliktą darbą. Tuos metus baigiant ir darant Vilties-Dirvos turto inventarizaciją talkino: K. S. Karpius, Vl. Blinstrubas, V. Vinclovas, V. Staškevičius ir Ant. Nasvytis. Vilties valdyba dėkoja jiems už talką. Ypatinga padėka priklauso buv. Vilties išdinin-

kui Vaclovui Vinclovui už Dirvos prenumeratorių inventarizacijos išbaigimą.

1965-1966 m. Vilties atskaitomybės dokumentai bus pateikti Vilties revizijos komisijai patikrinti. Šią komisiją sudaro: Ant. Garmus, dr. J. Maurukas ir St. Lazdinis.

ŠUMAUŠKAS VIETOJ PALECKIO

* MOTIEJUS ŠUMAUŠKAS užėmė Justo Paleckio vietą, sudarant naują komunistų okupuotos Lietuvos "valdžią". Pagal seną tvarką, M. Šumauskas bus vyr. sovieto prezidentas, ministrų pirmininku gi paskirtas Juozas Maniušis, ilgalaikis kompartijos sekretoriato narys. Tikrumoje gi Lietuvą valdo Sniečkaus "padėjėjas", iš Maskvos atsiųstas Popovas ir kiti jo sebrai.

J. Paleckiu, kaip žinome, atiteko "tautybių tarybos" prezidento postas.

* OHIO GUBERNATORIAUS įstaiga turi paruošusi naują įstatymo projektą, pagal kurį gubernatoriui suteikiamos platesnės teisės paskelbti išimties stovį ir naudoti tautinės gvardijos dalinius riaušiams malšinti.

Clevelando mieste jau imtasi griežtesnių priemonių, burmistru Locher pareikalavus, kad policija naudotų visas jai leistas priemones riaušiniškams ir plėšikams užkirsti kelią iki šiol laisvam ir beveik nevaržomam nekaltų žmonių terorizavimui.

* DU SOVIETŲ KGB agentai esą atvykę į Ameriką svetimos pavardeimis. FBI bando jų pėdas susiekti jau nuo kovo 27 d., tuo tarpu Valst. Departamento pareigūnai neigia tokią galimybę. FBI spėja, jog yra atvykę aukšti tos sovietų saugumo organizacijos pareigūnai V. Kuznecovas ir V. Moščekovas.

LIETUVIŲ DIENA KANADOJE

Lietuvių Dienai ruošti Pasaulinės parodos metu Montrealyje komitetas praneša visiems lietuviams, kad Lietuvių Diena įvyks ilgojo savaitgalio metu, rugsėjo 2 ir 3 dienomis Montrealyje šia tvarka:

Rugsėjo 2 d., šeštadienį, vyks lietuvių suvažiavimas. Tos dienos vakare 7 valan-

dą naujoje didelėje Paul Sauve auditorijoje, Beau-bien East 4000 (kampas Pie IX) įvyks didelis balius, kurio metu bus išrinkta Iškilioji Kanados lietuvaite, karalaitė, angliškai vadinama Miss Lithuania. Baliaje bus šokiai, veiks bufetas ir kt.

Rugsėjo 3 d., sekmadienį, Pasaulinei parodai skirtoje bažnyčioje įvyks iškilmingos pamaldos su lietuvišku pamokslu ir giesmėmis. Tos dienos 3 valandą naujoje puikioje Montreolio universiteto Konservatorijos salėje, Salle Claude Champagne, 200 Bellingham Road, bus aktas ir koncertas. Akte dalyvauti svečiais pakviesti Federalinės ir provincinės valdžios ministrai. Šios dienos, sekmadienio, vakare Pasaulinės parodos srityje, amfiteatre, įvyks lietuvių pasirodymas.

Po pasirodymo jaunimui numatytas specialus parengimas.

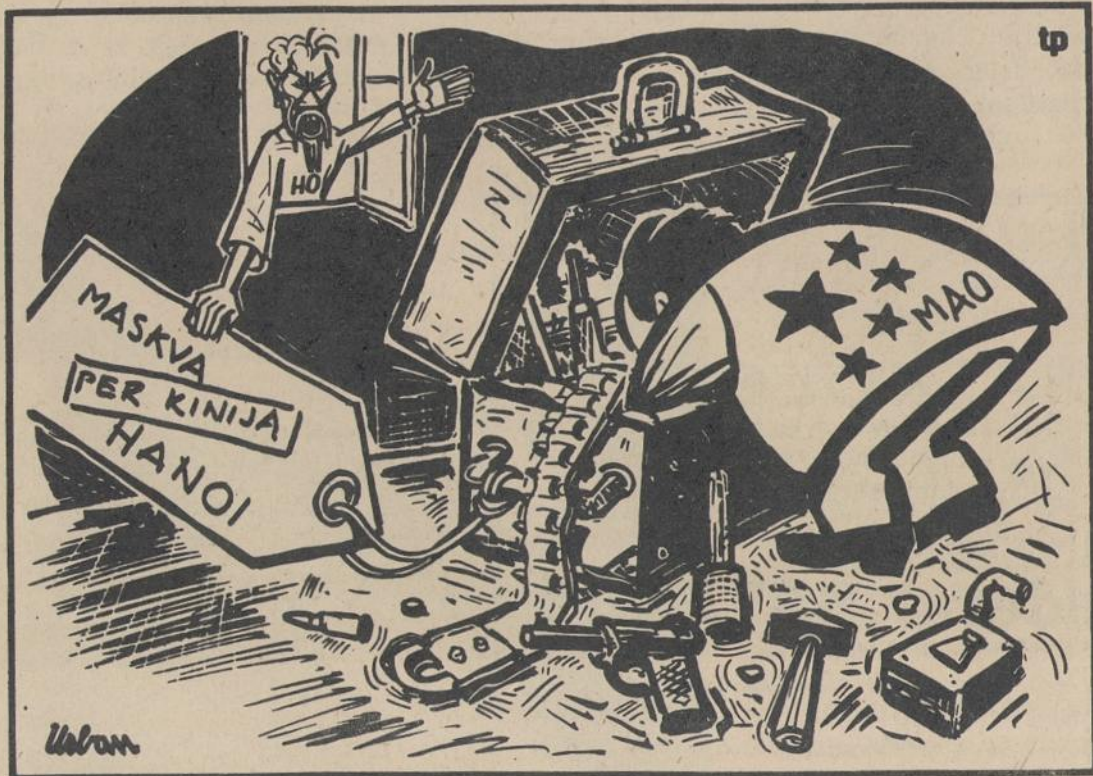
Bus ir sporto žaidynės ir meno paroda.

Lietuvių Dienai išleidžiama specialus leidinys, kuriame bus miesto planai, parodos planai, parengimų programa ir kita informacija.

Jaunimui Lietuvių Dienos savaitėje ruošiamas Laurynijos kalnuose stovykla.

Visi lietuviai iš visur, ne tik iš Kanados ir Jungtinių Amerikos valstybių, bet ir iš viso pasaulio maloniai kviečiami atsilankyti į Lietuvių Dieną Montrealyje, Kanadoje.

Komiteto pirmininko adresas: Romas Verbyla, 4930 Melrose Avenue, Montreal, P. Q. Tel.: (514) 482-0865; Informacijos: 7722 George St., LaSalle-Montreal, telefonas: (514) 366-6220.

Ho Chi Minh: Ar jau patikrinot siuntinį?...

'TARYBINIO JAUNIMO ŽIEDAI'

Vilniuje yra ypatinga mergaičių mokykla, vadinama "spec. proftechnikinė", kurioje, šalia kiek susiaurintos bendrojo lavinimo programos, mokoma fabrikinų darbų. Mokinės į tą mokyklą priimamos (tiksliau -- siunčiamos) tik pagal tam tikras "kvalifikacijas". Tai keturiolikmetės - šešiolikmetės mergaitės, nepatogios laikyti normaliose mokyklose dėl jų "amoralaus elgesio". Apie tą mokyklą rašoma Tarybinis Mokytojas (kovo 23 d). Iš eilės straipsnyje minimų pavyzdžių regimas tos mokyklos auklėtinių veidas:

"... Natašai prireikė pinigų. Per drauges susirado "pirkėją" ir, jei taip galima išsireikšti, pardavė save už... 10 rublių".

"... trylikmetė Elena, pagimdžiusi sūnų, išvezė jį ir paliko tolimiems giminiams. Šešiolikmetė Regina taip pat norėjo pamesti savo kūdikį. Merginos prisipažino tiesiog nepagalvojusios,

jog bus kūdikis ir reikės jį auginti".

"... Šioje mokyklose prisodinta daug rūtų, visi pašaliai jomis apsėti. Kartą beravėdamos rūtas merginos pratrūko nesuvaldomu juoku. Mat daugelis tik čia, šioje mokykloje sužinojo simbolišką lietuviškos rūtelės prasmę... Nenuostabu, kad pokalbis apie rūtos simboliką merginoms pasirodė juokingas... Merginos atėjo į šią mokyklą jau susidariusios savitą požiūrį į skirtingų lyčių asmenų tarpusavio santykius".

"Dabar jaunimas elgiasi laisvai, - tokia mada" -- mano viena auklėtinė, o anot kitos -- "dėmesio vertas vyrukas būtinai mokės muštis, išgers puslitrį ir 'neišvirs iš koto' būtinai mokės tvistą". Ji, esą, mokėdavo pa-

ti pagrobtį iš salės gražuolį, o nusikeikti, ižeisti kuklesnę draugę buvo lengviau už viską". Šios nuomone, "neturinčios šių savybių merginos niekas nepastebės"...

Šių "tarybinio jaunimo žiedų" nei specialioji mokykla nepajėgianti pakeisti. Septyniolikmetė Stasė, baigusi šią mokyklą, išeidama pareiškusi: "Nebetikiu žmonėmis. Nebetikiu kilnumu. Ir nežinau ar patikėsiu".

Straipsnyje samprotaujama, kad mokytojai yra išakmiai raginami supažindinti mokinius su Sovietų Sąjungos konstitucija. Bet svarbiau esą laiku ir tinkamai supažindinti mokinius su lyčių santykių "konstitucija", -- kad mažiau merginų turėtų atsidurti toje "spec. proftechnikinėje" mokykloje. (ELTA)

REIKALAS PRIVERTĖ UŽDĖTI LIETUVIŠKUS UŽRAŠUS...

Lietuvos žemės tręsimas, ne tiek dėl karo,

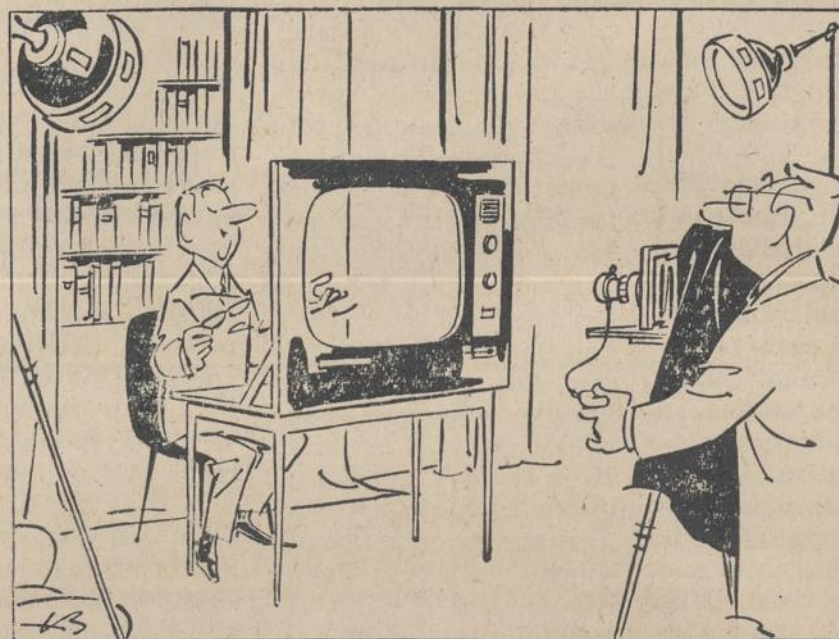
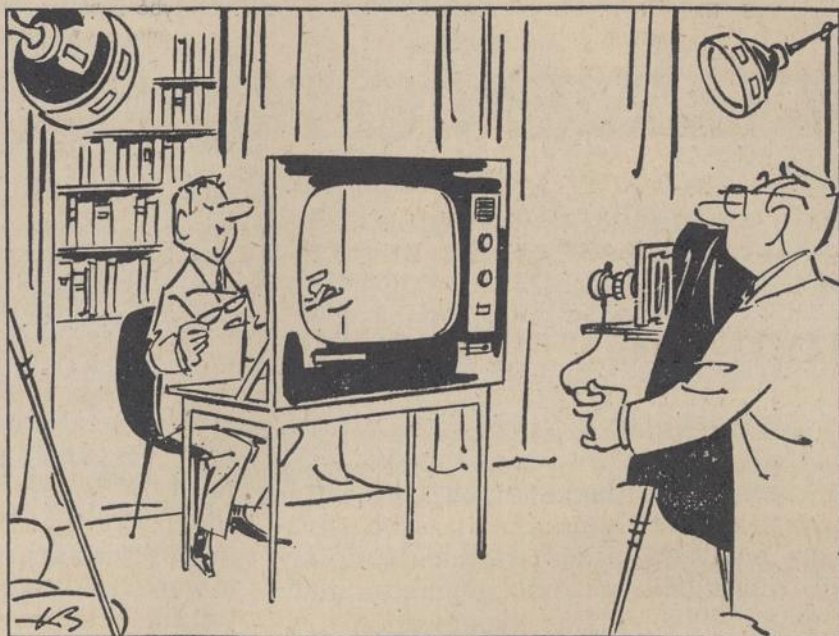
kiek dėl kolchozinimo audros, keliolika metų buvo panašioj padėty, kaip ir Rusijoje, tai yra buvo visiškai apleistas. Svarbiausios priežastys -- sutrikdytas šeiminingumas, didelis galvijų sumažėjimas ir tiems patiemis nuolatinė pašaro stoka, taigi ir gyvulinio mėšlo stoka, o taip pat ir apleista cheminių trąšų pramonė. (Sunyko net, kuri laiką dar veikęs, Klaipėdoje buvęs cheminių trąšų fabrikas).

Kai Chruščiovas pagaliau "rado stebuklingą raktą" žemės derlingumui kelti ir suragino galvatrūkčiais kurti cheminių trąšų pramonę, prasidėjo Maskvos vyte vejamas kibimas į tas trąšas, -- kaip paprastai, be atitinkamos pasirengimo. Kolchozuose dirbantieji trąšas turėjo parsigabenti patys, daugumas nenumanydami, nei kokių, nei kiek tų trąšų jiems reikia, neturėdami kur jas padėti prieš vartojant, neišmanydami nei kur, nei kiek kurių trąšų barstyti ar laistyti.

Taip, vienur atvirame ore sukrautas chemines trąšas sunaikindavo lietūs, kitur pasitaikė gyvulių ir net žmonių apnuodijimų, o ypač daug buvo atvejų, kad trąšų pavartodavo be saiko, ne laiku, arba trąšas -- rusiškais užrašams ant maišų nudilus, -- supainiodavo ir pasėlius, vie-

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS Nr. 5

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus. Teisingą sprendimą rasite šiame numery kitoj vietoj.

PAVASARINIAI IR VASARINIAI SIUNTINIAI 1967 METAMS

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 kompletas nailoninių apatinių rūbų, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas.

Kainuoja \$75.00.

VYRIŠKAS (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis 3 1/2 yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai vyr. maškiniai, 1 terylynas kaklaraštis, 1 kompletas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špulės labai stiprių siūlų, 3 jardi vilnonės paltui medžiagos.

Kainuoja \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas 1967 siuntinis kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiame ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siūvamasias mašinas, svaiginamus gerimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos), pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2., England.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:

A. Kušinskis, 167 College St., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. #2, Port Arthur, Ont., Canada.

Galime pervesti ir pinigus, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas jam patinka iš specialių krautuvų.

PLANINGAS TAUPYMAS

- Pinigų taupymui reikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PASKOLOS

perkaant namus duramas ilgiamis terminams ir prieinamais nuosimėtais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

KOLUMBIJA

• Grįždamas iš Argentinos Lietuvių Kongreso Kolumbijoje buvo sustojęs vyskupas Brizgys. Jis apsilankė Bogotos lietuvių koloniją. Turėjo pasitarimą su Lietuvos generaliniu konsulu dr. S. Siručiu. Iš Bogotos buvo atvykę į Medelliną, kur jam buvo suruoštas priėmimas. Čia jis padarė lietuviams pranešimą.

Taip pat Medelline lankėsi buvęs Balfo pirmininkas prel. Končius, kuriam taip pat buvo padarytas priėmimas.

• Medellino lietuviai išrinko naują valdybą, kurią sudaro: kun. Tamošiūnas, kun. Saldukas, Bulvičius, Maticas ir Venclauskas.

• Kazimieras Klastauskas jau trečias mėnuo kaip sunkiai serga.

• Dr. S. Sirutis, Lietuvos Konsulato Kolumbijoje konsulas, pakeltas į generalinius konsulus. Kolumbijos vyriausybė jo pakėlimą šiltai priėmė. Tuo būdu dabar Kolumbijoje bus Generalinis Lietuvos Konsulatas.

• Kun. Tamošiūno rūpesčiu birželio mėn. 29 d. Medelline įvyks Kolumbijos lietuvių suvažiavimas. Kaip tik šiais metais sukanka 20 metų kaip Kolumbijoje įsteigė Lietuvių Kolonija. Ta proga bus išleistas specialus leidinys Kolumbijos Lietuvis. A. K.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

GLASSBLOWER
MASTER GLASSBLOWER - Versatile in art of scientific glassblowing - glass to metal seals - sapphire seals & related specialty work in quartz, & a host of other materials. Work in conjunction with engineering to train apprentices lathe operators & do special work. Salary Open. All Co. Benefits. Apply
FISHER SCIENTIFIC CO.
(212) WA 4-6750, Mr. Robert Welzel
An Equal Opportunity Employer (46-48)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

AR KARTAIS NEPERSŪDOMA

A. KONCĖ

Spaudoje, paskaitose, konferencijose ir net susirinkimuose nuolat išgirsime verkšlenimą dėl lietuvių išsilaikymo emigracijoje senimo ir jaunimo tarpe: lietuvių žūsta, nebus tautos tęstinumo, tauta žūsta...

Iš esmės tai yra labai pagirtinas dalykas, kaip taip jautriai rūpinamasi savo tautos reikais, bet taip pat pagaltotina, ar tokiais nuolatiniiais kalimais į galvas ne persūdome. Ar nevertėtų realiai žvelgti, kaip šis reikalas iš tikrųjų yra dabar ir kaip bus ateityje.

Pirmiausia -- yra nenuginčijamas ir mums visiems žinomas faktas, kad tautos išsilaikymas priklausys ne vien nuo emigracinės lietuvių visuomenės lietuviškumo ar jos idėjų kėlimo ir puoselėjimo, bet nuo lietuvių tautos išsilaikymo pačioje Lietuvos žemėje. Čia yra mūsų visų didžiausias reikalas ir rūpestis. Emigracinė masė yra šiame reikale tik pagalbininkė, kalbėtoja už pavergtuosius, esančius svetimos jėgos okupacijoje, politinėje nelaisvėje, negalinti kalbėti patiems už save. Dėl to politinė emigrantų paskirtis labai didelė ir svarbi. Dėl to ir kyla aukščiau minėtos aimanos, kai matoma šiame reikale emigrantų ydų ir norima kad jų būtų išvengta. Ne naujiena, kad emigracinė tautos masė pamažu tirpsta ir išsiliauja į gyvenamo krašto masę, atseit, pamažu absorbuojama, tautinė kilmė ir aspiracijos išblunka. Savo kilmės tautybę išlaiko tik patriotiniai stipriai. Gerai, kai kenkėjams ir nukrypėliams periamas kailis. Tačiau laisvajame pasaulyje tokių yra labai mažai.

Grįžtant prie pradžios minėtų verkšlenimų, kyla klausimas: argi iš tikrųjų dabartinė mūsų emigracinė masė laisvajame pasaulyje yra užsitarnavusi to baramo kalimui... apsnūdymas, nerangumas... stoka patriotizmo... suminkštėjimas okupantų atžvilgiu... "sukomunistėjimas"... nukrypimas nuo linijos... neskaitymas savo spauda... tėvai nesugeba savo vaikų įjungti į visuomeninį lietuvių darbą... jaunimas nutautėja... tauta katastrofingame pavojuje... merdėja kraujuose... kovojame žūtutinę kovą, kovosime iki mirties ir t.t. Plakimai, pamokymai iki aukščiausios ekstazės ir patetiško!

Kasgi visa tai girdi, skaito, mato, jaučia? Į kieno galvas ir sielas visa tai kalama? Prisi-pažinkime atvirai: -- iš mūsų pačių. Visą tą persodymą virškina ne tik senoji lietuvių emigracinė - patriotinė visuomenė, bet labiausiai naujieji lietuviai ateiviai, nepaprastai patriotinė emigracinė masė, savo širdžia ir siela prisirišusi prie gimtojo krašto, kenčianti netekus nepriklausomybės, trokšianti vėl laisvės, dirban-ti kaip beišmananti. Ir vis negera, ir vis negana... Kasgi sugudžėja į įvairiausių parengimų vietas, aikštes ir sales? Ar jis bus, žiūrėk, balto ar juodo darbo tautietis, pagal savo išgalę ir supratimą, kas kur pasiskyręs lekia beveik į kiekvieną minėjimą, koncertą, parodą, iškilmes, suvažiavimus, pasikaitas, stovyklas, ir dar kai kur, ir dar kai kur, kad iš-girstų savų dainų, muzikos, pa-žiūrėtų tautinių šokių, išgirstų prakalbų, žurnalo, laikraščio, ypač kur yra Lietuvos vaizdų, kuriuos daugelis išsi-kerpa.

Vien tik tai JAV ir Kanadoje išeina apie 35 ar daugiau lietuviškų laikraščių, žurnalo ir žurnaliukų, -- ir nesustoja. Vadinasi, to baramoji masė perka, prenumeruoja, remia ir net jų išsilaikymui aukoja. Aukoja nepriklausomybės minėjimų proga ALT, aukoja Tautos Fondui -- Vlikui, Balfui, Lietuvių Fondui, Vasario 16 d. gimnazijai, skautams, draugijų namams statyti ar išlaikyti, bažnyčioms, savo organizacijoms moka duokles ir dirba, siunčia siuntinius giminėms už geležinės uždangos, veža vaikus į šeštadienines mokyklas, kad jiems ten įstrigtų lietuviybė, ~~be~~ laukia ne vienas kol pasibaigs pamokos ir

vėl keliolika ar keliasdešimt mylių veža atgal: dažniausia proga siunčia juos į stovyklas. Ir taip daina be galo. O jeigu kai kurie iš jų, svarstydami Lietuvos laisvinimo taktiką ar metodus, išsireiškia kiek skirtingiau ar įvairiau negu šaukiančiųjų, ar nusistovėjusių nuomonę, žiūrėk, jau jie įtariamai esant nebe-patriotais. Įtartinėjimų banga yra jau tokia didelė, atrodo, kad dar už kiek laiko ir mes vieni kitiems vargiai bepasitikėsime. Iš esmės, juk, nežinrūti kas kokių temperamentu reiškiasi Lietuvos klausime, ugniu ar ramiu, bet teigiamu, ne griauimu, vargiai rasis kuris nors iš naujųjų ir didžiųjų senųjų (išskyrus jau žinoms kolaborantus), kad netrukėtų Lietuvai nepriklausomybės ar nenorėtų prisidėti bet kokių darbų (kaip įprasta sakyti) -- kova. Todėl perdėti priekaištai ir nuolatinės pabaros patiems sau tampą įkyrus ir kartais net užgaulingi, susidaro pavojus pasiekti neigiamus rezultatus. Prie to prisideda dar ir net dažnai kartojami beveik tie patys žodžiai, ta pati "litanija" raginimuose, atsisaukimuose ilgiausiais tekstais, pradedant Lietuvos istorija nuo pradžios ir baigiant... skundu užuot išreiškus džiaugsmą už visuomenės patriotiškumą. Visus perdėtus graudenimus mes jau žinome beveik atmintinai. Paklydusių avelių vargiai beatsiras, kurios grįžtų. Jeigu nėra ko naujo pasakyti, atrodo, pakaktų trumpai priminti reikala. Visus tekstus vargiai kas beskaito iki galo, žiūrima tik koks reikalas.

Kaip pavyzdėlis tebūnie paminėta šiemetiniai ALT raštai -- raginiai aukoti nepriklausomybės minėjimo proga. Vienas gautas iš gyvenamos vietos skyriaus, kitas iš už tūkstančio mylių -- iš Centro. Abu su daug graudenimų ir įrodinėjimų, kodėl reikia aukoti. Antrajame kaip vieną iš argumentų rašoma net, kad pirmininkas Rudis esąs pakviestas į Washingtoną liudyti. Žinia buvo jau pasenusi, pirmininkas seniai jau buvo grįžęs. Graudu pasidarė: nes geros širdies ir jausmų vedami jo rašytojai norėjo parodyti ką nors naujo mūsų reikalų naudai. Kas gali užginčyti, koks yra didelis malonumas išgirsti ar pasakyti ką nors pozityvaus ir naujo mūsų tautos bylos reikalui. Tačiau nepa-mirština ir tai, kad mūsų emigracinė masė yra pakankamai raštinga ir žinanti praeitį, uoliai sekanti dabartį, smalsiai ieškanti kelių ir būdų pasiekti geresnių rezultatų.

Arba vėl: vienos lietuvių radijo programos vadovybė, turbūt, nei nepajunta erzinti daugelį mūsų tautiečių, kai ji kiekvieną kartą ragina aukoti jai 10 dolerių... pabrėždama "kas įvertina šią radijo programą". Savaimė aišku, vargiai rasis kuris iš mūsų, kad taip sumaniai vedamo ir tokio svarbaus dalyko neįvertintų. Tačiau atmintina, jog yra įvairių priežasčių, kodėl dar neaukoko ar neaukvoja. Viena iš daugelių galėtų būti ir ta, kad toji "programa" yra lyg karo padėtyje su kita patriotine lietuviška programa tame pačiame mieste. Dėl to viena kitos niekad ir nepaminai.

Sykį rytinio pakraščio mokytojų konferencijoje New Yorke vienas paskaitininkas daug kalbėjo teoretiškai, kaip reikia auklėti vaikus lietuviybės, pamiršdamas kad nesame savo krašte ir tuo užterzindamas mokytojus, nes jie seniai tuos metodus sten-giasi pritaikinti. Kiekviena mokykla ieško, randa ir taiko specifinius, praktiškus auklėjimo būdus. Paskaitininkas nekėlė praktiškai minties, kaip įkurdinti jaunimo centrus, skaityklas, kur burtųsi jaunieji, jų vadovavimą, lėšų centralizavimą ir t.t.

Bendrai paėmus -- aišku, kad ne vien publikoje glūdi visokia blogybė, bet taip pat ir tuose, kurie ją tvarko, į ją kalba ir veikia. Jaunimo problema visur ir visados buvo ir yra opi problema: tėvams -- kad išaugtų geri žmonės, patriotams -- kad išlaikytų savo tautybę, politiniams vadams -- kad išaugtų gerų vadų

ypač emigracijoje. Visiškai pateisinamas jų rūpestis, kas bus kai neteksime patriotinės masės ir ypač vadų, kurie keltų Lietuvos nepriklausomybės idėją ir reikalavimus ateityje. Turima galvoje, kad emigrantų palikuonių svetimuose kraštuose tautiškumo išsilaikymas sparčiai veikiamas neigiamai. Nubirėjimų yra jau ir dabar.

Tačiau ir šitame reikale nėra dar ko per daug nusiminti. Vyresniesiems visados taip atrodo, kad po jų tokių gerų jau nebebus. Tai psichologinis reiškinys. Jaunimo metai parodė, kad lietuviško prieauglio yra gausu, išmoksinto, patriotinio. Iš jų jau patys pradėjo reikštis politiniame ir visuomeniniame darbe. Kiti reiškia noro dirbti siūlydami naujus metodus, spartesnę, apskresnę ir efektingesnę veiklą. Juk ir vyresniajai publikai nusibodo girdėti tas pačias pavardes ir žiūrėti į tuos pačius veidus per 25 metus kaip nepamainomus partinio išsimulkinimo stagnacijoje.

Klausimas, kaip ilgai turėsime išsivijoje patriotinių vadų iš jaunųjų kartų?

Į tai drąsiai galima atsakyti -- ne mažiau kaip dar 150 metų. Ir štai kodėl: Dabar perimančių ar įsijungiančių į kultūrinį, visuomeninį ir politinį lietuvių vadovavimą asmenų, bei jų bendralaikės visuomenės amžius yra, vidutiniškai imant, 35 metų. Jie kone visi yra gimę Lietuvoje, matė savo žemę ir gimines, kiti ėję ten ir mokslo, auklėti Europoje ir lietuviškose bendruomenėse turi dar tampo-rų ryšį su sena tėvyne ir, su maža išimtimi, tebeturi dar gryną lietuvišką sielą bei konkretų supratimą apie savo tautą ir valstybę, taigi -- turi joms ir stiprų sentimentų. Jie dirbs lietuviybę mažiausia dar 30 metų. Visos tos vidutiniškosios kartos šeimų vaikai gana uoliai leidžiami į šeštadienines mokyklas, į skautus, ateitininkus, vėliau gal ir į kitas lietuviškas organizacijas. Iš šitų apie 90% liks geri, patriotiškai lietuviai. Bet prieš šituosius yra dar šiuo metu tebeinanti moks-lus aukštesniosios ar aukštesnės mokyklos 15-19 metų karta, kuri jau pradeda reikštis lietuviškosios organizacijos ir vėliau papildys eiles dabartinių pusamžininkų ir dirbs toliau dar kokių 30-40 metų, kol iš dabartinių mažiausių prieauglių ir prieauglių būsimų šeimų pri-augs sekančios kartos. Iš tų patriotiškai politiškai lietuvių bei gal beliks 50% bet jų bus, jų liks. Reikia tikėti, kad visos dabartinės šeštadienines mokyklos su vidutiniškai 60 mokinių skaičiumi kiekvienoje išsilaikys dar ilgai: Chicagoje, Clevelande, Bostone, Baltimorėje, Elizabeth, Hartforde, Los Angeles, Philadelphijoje, Pittsburghe, Waterbury, Worcester, Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje, Naujoje Zelandijoje, Pietų Amerikoje. Prie jų prisidės dar ir be mokyklos, šeimose išauklėti lietuviukai. Be to, ne tik įvairios lietuviškos mokyklos padeda auklėti lietuviybę, bet ir įvairios organizacijos ar institucijos, pav.: bažnyčia, skautai, vyčiai, ateitininkai, neolituai, sportininkai, tautinių šokių grupės, chorai, įvairūs parengimai, studentų sąjungos, susivienijimai (SLA, LRKS), na, -- ir politinės partijos, bažnytinės draugijos, religiniai ordenai, laikraščiai, profesinės organizacijos, radijo valandos, ir t.t.

Tačiau labai ilgą laikotarpį už kainą ar tikty dabar projektuoti. Jeigu dar per 50 ar net 100 metų nebūtų pasaulyje sukrėtimo ir Sovietų Rusija nebūtų išskaldyta -- nauja revoliucija ar išorinė jėga -- tai mūsų siekimų pastangos ir viltys galėtų baigtis baisia tragedija, nes naujas okupanto metodas gali sunaikinti mūsų vyriausią siekimų objektą -- lietuvių tautos kamieną pačioje Lietuvos žemėje.

Be to, per trumpą laiką pabaltiečiai ir ukrainiečiai liks patys vieni nepriklausomybės reikalaujantys. Satelitinį valstybių emigrantų palikuonis nebus uolūs "kovotojai", nes jų tautos turi oficialiai nepriklausomų valstybių statusus, žemė-

lapiuose atskirai egzistuojančios, jų viduje nacionalizmas dideliame pakilime kuria kultūrą be rusinimo įtakos. Jos lauks progos kaip ir mes išsivaduoti iš Sov. Rusijos globos. Jos gali laukti ilgai, nes jų tautų kamienas, bent dabar taip atrodo, nebus sunaikintas.

Todėl mūsų didžiausias interesas yra, kad politiniai pasaulio įvykiai kuo greičiau išsirutuliotų mums pagedaujama prasme. Tačiau kol tai bus -- mūsų laukia didelis politinis ir kultūrinis darbas, ir tai ne tiek sau viduje, kiek svetimų tarpe, paveikti svetimų valstybių politines galvas. Veikti reikia planingai, koordinuotai, taikliai ir greitai. O kadangi didesnė masė politiškai reiškia daug daugiau negu atskiros grupės, mums reikia ir toliau visur koordinuoti politiką visoms trims Pabaltijo tautomis kartu, kaip vienas vienetas, gal net kaip federacija. Todėl ir propagandinė literatūra pagrindė turėtų būti viena, tik papildoma atskirai. Apie tik ir jų visų mažutėlius statistinius skaičius nėra didelio reikalo per daug krapštytis, nes tuo vargiai svetimatautis domėtusi. Suteikiant dabar naujoms tautoms nepriklausomybę, pavyzdžiui, JTO delegatų visai nei nekvestionuoja, kaip jos ekonomiškai bus pajėgios egzistuoti. Populiariausi klausimai yra: kolonializmas, žmoniškumas, žmogaus teisės, laisvė, parama atsilikusiems kraštams švietime ir ekonomiškai, teisinis teritorijų emancipavimas iš svetimų globos. Tuo labiausiai užsiima JTO ir pagalbinė instancija Tarptautinis Tautos Teismas.

Prieš mus stovi didelis uždavinys, kaip mes, Pabaltijo tautos, buvusios nepriklausomos valstybės, sugebėsime įrodyti, kad tariamų Liaudies Seimų nutarimai prisijungti prie Sovietų Sąjungos yra neteisėti aktai, kuriuos okupantas laiko svariiausiu teisiniu ginklu okupacijai pateisinti. Tai didelis uždavinys mūsų teisininkams, ir tai neišviniams, bet tarptautiniai žinojimai autoritetams. Kad anksčiau ar vėliau Pabaltijo klausimas bus iškeltas JTO, yra neabejotinas dalykas, bet su tuo kyla ir klausimas, kaip mes surasime JTO narį ar narius, kurie karštai, be atoleidžio ir net karingai gintų Pabaltiję, kaip kad darė Afrikos, ypač Ghanos delegatai, gindami Pietų-Vakarų Afrikos reikala, ir kitų teritorijų klausimus. Tai nelengvas uždavinys, nes politikoje draugų įsigijimas daugeliu atžvilgių yra sąlygojamas įvairių politinių aplinkybių.

Ryšyje su tuo mūsų užsieninėje politikoje pinasi visas kompleksas sunkių problemų. Prieš jas nublinka mūsų vidaus problemos, kurios iš esmės nesunkiai ir be didelio karingumo išsprendžiamos.

VOCATIONAL GUIDE

CARMELITE

SEEING
LOVING AND
SERVING
CHRIST
in the
HOMELESS
and
HELPLESS

By caring for the aged
and
by mothering neglected children
**SISTERS OF THE DIVINE
HEART OF JESUS**
Write to the
PROVINCIAL MOTHERHOUSE
nearest you
10341 Manchester Rd.
St. Louis, Mo. 63122

HELP WANTED MALE

PAINT DEPARTMENT FOREMAN

Opening for man who is thoroughly experienced in spray mask painting both with hand and automatic equipment. Must be well versed in both technical and production procedures, capable of supervising both men and women. Excellent salary with liberal fringe benefit programs. This is an opportunity for future growth with an expanding organization. For confidential interview write or call Personnel Manager.

PRESTON PRODUCTS
1700 ALPINE, N.W.
GRAND RAPIDS, MICH.
PHONE 616 -- 363-9833

(45-47)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribovaskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

NUOTYKIS SU PRASME

Aną vakarą kai kurie iš mūsų buvome liudininkai vieno nuotyčio. Keisto nuotyčio ir dar keistesnės istorijos, - beveik tokios, kaip iš paskendusio pasaulio.

Tartum slaptai susimokę, susirinko jų visas būrys. Keli vyrai ir kelios merginos. Senukai ir vaikai. Pražydusios birutės ir išsirpę kėstučiai. Tautos vaidila ir tautos budeliai. Idealistai ir niekšai. Pačių širdies sulčių švelniausi poetai ir savo tikybos įstatymų kliaukūs formalistai. Pavergtieji, pasiryžę mirti už laisvę, ir paverę, savo aukų smėklomis pasprinę.

Neramūs, įsiutę, egzaltuoti, be galo karščiuojantys. Ir ko kito iš tokių belauktum, jei ne ginčo, net įtūžusios kovos, kur užuosi parako ir kraujo kvapus? Tai užsidegę, tai rezignavę, tai mylį, tai neapkenčią, keršiją ir atleidžią, - beveik kaip ir daugelis žmonių, kurie esame pasmerkti nelaimėms tarp mūsų laimės iliuzijų.

Ir iš tos keistos grupelės kiekvienas herojiškai stengėsi pasirodyti savo geriausioje šviesoje. Niekas neslėpė nei savo skausmų, nei savo ilgesių, nei dorybių, nei ambicijų, nei talentų, nei bejėgiškumo. Nelaimingi žmonės, tai taip saldžiai mieli, taip puikus, taip intensyvūs - tokios tragikomiškos savo žavingų mirazių aukos! Jie virpėjo išgyvenimais, skambėjo ir kimo jų balsų stygos, jie grimzdė į visai kitą pasaulį, negumes čia aplinkni matome, ir mus mėgino paskandinti, ir kas dešimtą gal paskandino, ir erzino, ir būrė, ir kankino - ir virė, kaip pupelės su šparpagais uždengiamame puode.

Tas nuotykis, apie kurį čia pasakojau, nebuvo toks tikras. Aš nesakau visos tiesos. Aš truputį meluoju ir gerokai perduodu, ir tyčia paįsau nei šį, nei tą, ko iš manęs, kaip dabar įprasta, yra laukiama ir visi mano nukrypimai nuo tiesos su dėkingumu dovanojami. Drašiai galiu tai sau leisti, nes to vakaro nuotykis buvo pastanga gyvenimą paversti gražesniu melu, tai buvo pretensija ir žaismas, senas žmogiškas polinkis ką nors prasimanyti ir apgauti, tai padavimo tikrovė ir pasakos tiesa, tai juokas ir daina - tie vidiniai širdies chemikalai, kuriais ge-

riausiai dar galima šiaip taip ištrypinti josios verksmą ir skausmus.

Iš tikrųjų, tai ir buvo teatro spektaklis.

Dėl aiškumo ir yač, kad jų pasišventimas galutinai nepasikęstų užmaršties miglose, pirmiausiai sausiai išminėsiu, kas reikia.

Pasakotojas - Juozas Pupius, Antanas - Vincas Dovydaitis, Jonas - Manfredas Prišmantas, Leonas - Vytautas Sakalauskas, Genė - Danutė Barauskaitė, Tardytojas - Jonas Janušauskas, Albina - Ema Dovydaitytė, Berniukas - Vygas Narbutas, Tėvas - Bronius Gieda, Deputatas - Liudas Medelis, Pirmininkė - Dana Vebeliūnaitė.

Šioje trupėje yra vyresnių ir labai jaunų, pradėjusių vaidintojo karjerą tik Amerikoje; trys jau ir gimę nelabai seniai, jų tarpe Mykolas Biržiškos anūklė. Režisiorės pastangos iš tos medžiagos sulipdyti spektaklį buvo herojiškos, gana išradingos ir pusėtinai sekmingos. Abejočiau, ar būtų galima daugiau pasiekti, jeigu Viešpats nepadovanos mūsų kolonijos ryškesniais įgimtais vaidybos talentais. O išspręsti šios ypatingos pjesės pastatymo užduotį, kur pinas mitas ir tikrovė, realizmas ir simbolika, konkretybė ir abstrakcija, niūri buitis ir poezija, - buvo tiek pat sunku ir duobėta angelų mieste, kaip turbūt režisioriams ir kitų mažiau šventų vietovių, kur ši drama lietuviams ir nelietuviams buvo rodyta.

Man tačiau gaila, kad pas mus tik dabar pirmą kartą statomo šio veikalo pamatyti buvo susirinkę vos nepilni trys šimtai žiūrovų. Penkis stulpus įkalti vertėtų dar bent kartą, idant juos pamatyti kiti dar 300 žiūrovų. Jei pietų Kalifornijos kolonijoje nesusrastų nei 600 lietuvių, kurie jaustų norą pažinti lietuvių rezistencijos tragediją arba ją bent pasidomėti, aš nebeturėčiau daug malonumo dažnai maišyti pasibaisėtinuose mūsų tautinių atplaišų sambūriavimuose. Geriau būtų draugautis ir kalbėtis su uolos atplaišom Mojave dykumoje...

1967 m. balandžio viduryje Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris, po kelių mėnesių pasiruošimo, pateikė "Penkių stulpų turgaus aikštėje" spektaklį - Algirdo Landsbertio trijų veiksmų, vienuolikos paveikslų dramą. Režisavo D. Mackailienė su padėjėjais Vladu Gilium ir Žibute Stropute, dekoracijos ir apšvietimas Algio Žalūno. Vaidino:

A. Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje" - jau "senas" laikas, parašytas prieš kelerius metus, vėliau angliškai pritaikintas kitataučių scenai, šen ten vaidintas, bet Santaros-Sviesos Federacijos A. Mackaus Vardo Knygų Leidimo Fondo lėšomis buvo atskira knyga išspausdintas tik prėjusiais metais. Nebuvau jo anksčiau nei matęs nei skaitęs. Ir dabar tyčia knygos nebeskaiciau, nors vaikystėje labai mėgau draminius veikalus skaityti. Dabar kita ma-

da: žmonės naujų dramos veikalių nebeskaito, o laukia, kad jiems aktorai scenoje "perskaitytų". Čia esama kiek logikos, nes juk tam dramai veikalai rašomi ir tik tokiu būdu geriausiai galima pajusti jų tikrą visumą.

Jau su pirmaisiais Stulpų pastatymais lietuviškoje scenoje buvo kilę ginčai ir diskusijos, ar čia pozityviai, ar "įžeidžiančiai" parodoma lietuvių partizanų rezistencija. Tiksliau net neatsimenu, dėl ko ginčai kilo, bet dabar visa žymiai aiškiau.

Mano pergyvenime (ir jaudinusiame pergyvenime...) Landsbergio Stulpai yra vienas iš rimčiausių grožinės literatūros veikalių apie tą lietuvių rezistencijos dvasią ir formą, kuri šiandien jau nuskendo praeitin, Kiek žinoma, partizanai Lietuvoje savo diskusijose rečiau vartojo skambų "rezistencijos" terminą, negu mes užsiužiojame, anksčiau tarpusavy pildamiesi ir vieni kitus niekindami. Ir tokių enkavedistinių tardytojų labai mažai, gi universitete profesoriavusių iš viso ten nė nebuvo, kolį mums vaizduoja Landsbergis. Panašus sovietinio tardytojo tipas lėjo į pasaulinę literatūrą nuo A. Koestlerio romano "Tamsos vidurinėje" laikų: toks jau baisiai rafinuotas, gilus, psichologas, pasikendęs marksistinėje metafizikoje ir ją trauškinantis heretikus bei priešin. Tokia jo erudicija ir metodai be abejo kiek veikdavo komunizmo nukrypėlius Rusijoje, bet su neįsivaizduojamais lietuvių rezistencinio pogrindžio patriotais būdavo dažniausia paprasčiausiai: smūgis į žandą ar per galvą, adata po nagų, koliojimas,

o vėliau, jei nesutinka išdavinti draugų, kulka į pakaušį. Taip dar ir ligšiol ne vienas tebešaudomi už "nusikaltimus liaudžiai" prieš 20-25 metus...

Besidžiaugiant Landsbergio dramos teksto tirštumu, analizuojant originalumą, puikiai poetiškai kalba, vidinės įtampos logišką kilimą ir iš viso dramatiškumą, būtų galima ilgai tęsti tyrinėjimus ir diskusijas mūsų rezistencijos problemomis. Tačiau Stulpai, kaip meno veikalas, jau užbaigti ir išbaigti, nepakeičiami ir jie užtenkamai liudija, kad autorius nors labiau teoriškai, ne realistiškai, bet labai rimtai gilinosi ir pergyveno tas problemas ir išvengdamas nebrangios paviršutinės patriotikos, gana tiksliai, įtūtę jų gyvenimiško sprendimo neįsivaizduojamą raidą. O tai ir svarbiausia.

REQUEST RECORD

Naujausios ir gražiausios autentiškos lietuviškos ilgo grojimo plokštelės. Nepriimkite jokių pakaitalų.

Žiūrėkite REQUEST gamybos plokštelių krautuvėse arba reikalaukite katalogų rašant:

REQUEST RECORDS, INC.

66 Mechanic St.
New Rochelle, N. Y.

ANCHOR STEEL & CONVEYOR CO.
OF
DEARBORN, MICH.

URGES YOU TO INVESTIGATE THE FINE OPPORTUNITIES THAT EXIST IN THE RAPIDLY EXPANDING MATERIAL HANDLING INDUSTRY.

ANCHOR HAS BEEN A LEADER IN THE CUSTOM ENGINEERED CONVEYOR FIELD SINCE 1925 AND IS STILL GROWING. WE OFFER YOU A CHANCE TO GROW WITH US, IF YOU CAN MEET THE FOLLOWING MINIMUM REQUIREMENTS:

ESTIMATORS—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND

DESIGNERS—MECHANICAL OR ELECTRICAL ENGINEER

DRAFTSMEN—MECHANICAL ENGINEERING BACKGROUND

DETAILERS—MECHANICAL DRAWING EDUCATION CALL OR WRITE

MR. ADE CZARNECKI—VICE PRES. ENGINEERING
MR. GEORGE GARRISH—CHIEF ESTIMATOR

313 — 846-6000

6906 KINGSLEY AVE.

DEARBORN, MICH. 48126

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(43-52)

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoje modernioje

PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. St. Remy Imp. 3 Str. Napoleon Brandy 5th — \$4.39
2. Sunny Brook 80 proof whiskey 5th — \$3.39
3. Imported Scotch Whiskey 5th — \$3.98
4. Imported French Cordials 5th — \$2.98
5. Liebfraumilch German Wine 5th — \$0.98

6. Imported French Brandy 5th — \$3.35
7. Ricadona Vermouth 30 oz. Bot. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

(9)

1939 m. gegužės 28 d. po vidurnakčio, jaunas, elegantiškas vyras užsisakinėjo vakarienę Paryžiaus restorane "Chez Pierre", Gaillon aikštėje.

-- Emile, pradžioj mes norim šaltų užkandžių, vėliau vėžių sriubos ir po to veršio liežuvį su grybais...

Emile, senas maître d'hotel, su šypsena klausėsi kliento užsakymų. Jis gerai pažinojo Tomą Lieveną. Šalia jo sėdėjo jauna graži moteris, kuri vadinosi Mimi Chambert.

-- Emile, mes esame labai išalkę. Buvome teatre pasižiūrėti Shakespeare su Jean-Louis Barrault...

-- Tokiu atveju leiskit jums pasiūlyti šiltą rūkytą lašišą, vietoj šaltų užkandžių, nes Shakespeare jus nukamavo.

Visi pradėjo juoktis ir Emile dingo virtuvėje.

Restoranas buvo senas, bet Tomas žinojo, kad čia geriausia virtuvė Paryžiuje. Visad, kada sustodavo Paryžiuje, čia atsilankydavo. Jo draugė, baltos smarkiai dekoltuotoj šilkinių suknelė, iš profesijos buvo artistė. Jis jau keli metai kaip ją pažinojo.

-- Ah, Paryžius! Tai vienintelis miestas kuriame galima dar gyventi, mano brangioji. Keletą savaičių mes gerai pagyvensime...

-- Malonu tave matyti geroj nuotaikoj, brangusis. Šią naktį tu buvai labai nervingas... Tu kalbėjai trim kalbom iš karto, o aš tesu-prantu tik prancūziškai... Tu turi kokių nemalonių su dokumentais?

-- Kodėl?

-- Tu visą laiką kalbėjai apie ištrėmimą ir leidimą apsigyventi. Šiuo metu Paryžiuje yra daug vokiečių, kurie turi rūpesčių dėl paso...

Jis pabučiavo švelniai jos pirščiką.

-- Nesirūpink. Su manim atsitiko kvaila istorija. Aš buvau neteisingumo auka, tu supranti? Mane apvogė. Neteisingumas gali tės-

tis ilgai, bet ne amžinai. Dabar aš pasisamdžiau gerą advokatą ir už kurio laiko jie turės manęs atsiprašyti. Iki tam laikui aš ketinu čia pailsėti.

Restorano patarnautojas prisistatė prie stalo.

-- Ponas Lievenai, du asmenys nori jus matyti.

Tomas pakėlė galvą. Prie durų stovėjo du vyrai, apsirengę pilkais lietpalčiais, jam nusilenkė.

-- Aš tuoj grįšiu, brangioji, -- pasakė Tomas pasikeldamas.

Priešėję prie anų dviejų vyrų paklausė:

-- Kuo galiu jums būti naudingas?

-- Mes esame iš saugumo. Labai gaila, bet turime jus areštuoti.

-- Ką aš padariau? -- paklausė Tomas tyliai. Jis norėjo juoktis.

-- Jūs sužinosite.

Košmaras tebesitęsė, pagalvojo Tomas. Ir jis maloniai jiems atsakė:

-- Pona, jūs esate prancūzai. Jūs žinote, kad didžiausia nuodėmė yra pertraukti gerą vakarienę. Ar galiu jus paprašyti atidėti mano areštą kol baigsiu vakarienauti.

Saugumiečiai suabejojo.

-- Gal paskambinkime viršininkui? -- pasiūlė vienas.

Kitas dingo telefono būdelėje ir greit grįžo atgal.

-- Viskas tvarkoj. Bet viršininkas prašo vienos paslaugos.

-- Kokios?

-- Jis norėtų kartu su jumis vakarienauti. Jis galvoja, kad tai padėtų išsikalbėti.

-- Gerai. Kas yra jūsų viršininkas, jei ne paslaptis?

Saugumiečiai jam pasakė ir Tomas grįžęs prie stalo paprašė Emilio padėti trečiam asmeniui iškėsti.

-- Kas turi ateiti? -- paklausė Mimi.

-- Tulas pulkininkas Simeon.

Pulkininkas pasirodė esąs labai simpatiškas žmogus. Su mažais ūsais jis buvo panašus į artistą Adolphe Menjou. Jis buvo užsivilkęs tamsų mėlyną kostiumą, matyt gero siuvėjo kirptą, bet aktnės jau truputį blizgėjo. Kaklaraištis buvo įsisekęs perla, marškinių rankogaliuose auksinės sagtis, bet batų užkulniai reikalavo pataisymo.

Valgant sriubą buvo kalbama daug apie Paryžį. Bet padavus liežuvį su grybais, pulkininkas pasidarė preciziškesnis.

-- Aš labai apgailėstauju, kad jus sutrukdžiau, bet gavau įsakymą iš viršaus ir mes jūsų visą dieną ieškojome. Mes žinome, kad jus ne vien gera virtuvė Paryžiuje vilioja. Mes taip pat turime savo žmones Koelne ir Londone. Žinome, kas jums atsitiko su majoru Loos...

Ponas Lievenai, jūs man patinkate. Jūs mylite Prancūziją ir įvertinate prancūzišką virtuvę. Bet aš turiu įsakymus ir priverstas jus ištremti. Jūs esate per daug pavojingas mano neturtینگam kraštui. Šianakt mes jus palydėsime iki sienos ir jūs negalėsite daugiau įvažiuoti Prancūzijon...

Tomas pradėjo juoktis. Mimi nustebusi žiūrėjo ir pirmą kartą nesijuokė drauge su juo. Staiga jis sustojo juoktis.

-- ... nebent, -- tęsė pulkininkas, įsidėdamas į lėkštę daugiau grybų, -- jūs sutiksite mums dirbti, tai yra Antrajam Biurui.

-- Jūs man siūlote dirbti prancūzų žvalgybai girdint panelę Mimi Chambert?

-- Ir kodėl ne, brangusis? -- pasakė Mimi, bučiuodama į skruostą -- Aš irgi priklausau žvalgybai!

-- Tu esi... -- Tomas nepajėgė toliau ištarti.

-- Pati mažiausia tarp tarnautojų, bet visvien priklausau. Tas man padeda užsidirbti keletą frankų. Ar tu pyksti?

-- Panelė Chambert, -- pasakė pulkininkas, -- yra maloniausia patriotė, kokią aš pažįstu.

Rankoj laikydamas vyno stiklą, pulkininkas iš naujo kreipėsi į Lieveną:

-- Ar jūs sutinkate mums dirbti?

Nėra kito kelio, pagalvojo Lievenas. Vaizdas, kurį jis buvo susidaręs apie pasaulį, pasirodė klaidingas. Reikėjo pakeisti savo gyvenimo būdą tuoj pat, jei nenorima pražūti.

-- Taip, sutinku, -- atsakė jis.

Pradžioj vokiečių Abwehr. Paskui anglų Secret Service. Ir dabar prancūzų Antrasis Biuras. Visa tai įvyko 96 valandų laikotarpy. Dar prieš keturias dienas, galvojo Tomas, jis gyveno Londone ir buvo garbingas bankininkas. Kas patikęs tai istorijai, jei klube pasakotų...

-- Mano situacija, -- pasakė Tomas Lievenas, -- yra beviltiška, bet ne tragiška. Dabar atsisėdau ant savo buržuaziškos egzistencijos griuvėsių. Tai istorinis momentas: Emile!

Senas maître d'hotel atskubėjo.

-- Mes turime priežastį atšvesti. Atneškite šampano!

Mimi apsikabinusi karštai pabučiavo Tomą.

-- Ar jis ne puikus? -- paklausė ji pulkininko.

-- Pone, aš lenkiuos prieš jūsų laikyseną ir džiaugiuos, kad apsisprendėte mums dirbti -- pasakė pulkininkas.

-- Aš nieko nenusprendžiau. Aš neturėjau kito pasirinkimo.

-- Tas nieko nereikškia.

-- Bet įspėju, kad jūs galite manim pasikliauti tol, kol laimėsiu bylą. Paskui aš grįšiu Londonan. Aišku?

-- Visiškai aišku, -- atsakė pulkininkas Simeon paslaptینگai šypsodamasis, lyg būtų atspėjęs, kad Lievenas niekad nelaimės bylos ir negrįš gyventi į Londoną.

-- Nežinau, kuo aš jums galėsiu būti naudingas ir kokioj srity galėsite mane panaudoti, -- pasakė Tomas.

-- Jūs esate bankininkas.

-- Tai kas?

-- Panelė man sakė, kad jūs esate labai talentingas toj srity. Simeon pradėjo dėstyti savo planus.

-- Jei gerai supratau, aš būsiu prancūzų žvalgybos finansiniu patarėju? -- paklausė Lievenas.

-- Visai teisingai. Jums bus pavestos specialios misijos.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ALFONSO DARGIO PARODA CHICAGOJE

Antanas Nakas

Dailininko Alfonso Dargio tapybos darbų paroda buvo atidaryta Chicagoje š.m. balandžio 8 d. Standard Federal Savings patalpose. Tai yra ketvirtoji Dargio paroda Chicagoje.

Šiose patalpose dailininkų parodų iniciatorius ir vykdytojas yra mūsų dainininkas Stasys Baras, kuris pats mėgsta tapybinį meną, jį supranta ir noriai padeda mūsų dailininkams pasireikšti platesnėje visuomenėje. Jis gyvu žodžiu šią parodą atidarė ir pasidžiaugė šių patalpų vadovybės nuoširdžiu pritarimu panašią parodų rengimui. Dailininką sveikino banko viceprezidentas Antanas Kašuba.

A. Dargio paroda Chicagoje yra ketvirtoji. Apie jo darbus jau galima būtų kalbėti išsamiau atskiroje monografijoje negu laikraščio trumpame straipsnyje. Dargis yra vienas iš tų idomių dailininkų, kuris nuolat ieško, nerimsta ir su kiekvienu savo kūrybos laikotarpiu vis keičiasi, ieškodamas ko nors naujo.

Šioje parodoje paveiksai neturi pavadinimų. Pačiam žiūrovui suteikiama galimybė pažadinti savo fantaziją. Išstatytieji 22 paveiksai kruopščiai atrinkti. Kiekvienas skirtingas. Jų turinį apibūdinti sunku. Kaikurie jų yra eksperimentinio pobūdžio. Tai nėra abstraktai ir juose kaip pastebimi formų kontūrai. Atskirų paveikslo dėmių spalvų derinys prasmingas ir visumoje sudaro išpūdį dailininko pasąmonėje vykstančios kūrybinės kovos, kuri kartais nepriklausomai nuo dailininko noro ir va-

lios išsilies regimose vizijose - paveiksle.

Dailininkas A. Valeška parodos atidarymo metu stengėsi gyvai apibūdinti Dargio 3 kūrybos laikotarpius, iš kurių apsisistojo tik ties pirmuoju, smulkiau įapibūdindamas, mažai paliesdamas kitas kūrybos fazes. Paskaitininkas su priderama kolegai šiluma ir simpatija, kalbėjo apie dailininko savitus ir sunkiai išaiškinamus darbo ir kūrybos metodus ir supantį jį "paslaptinę" pasaulį. Taitiesa,

nenoriai kalba, nėra jau tokia neišaiškinama ir mišlinga, kaip prelegentas gavoja. Kiekvienas pažangesnis dailininkas daro eksperimentus ir kartais išranda savitą dąžų ir kitos medžiagos panaudojimo techniką. Iš lietuvių dailininkų panašią techniką vartoja Galdikas, Urbonas, kartais Petrikonis ir aspats negaliu atsispirti pagundai savo muzikalinės tematikos paveiksluose panaudoti labai atskiestų dažų techniką ir su kempinės, popierio, rankos

ALFONSAS DARGIS

Kompozicija (aliejus)

kalbant apie dailininko pasąmonės pasaulį, bet Dargio tapybinė technika, apie kurią jis pats

piršto, delno pagalba ir kitom priemonėm išgauti pripuolamus, bet niekad nepakartojamus spalvinius efektus (faktūra), kitose kūrybos stadijose lieka paveikslą galutinai apipavidalinti. Prancūzai Miro, Atlan ir dar kiti dailininkai dirba artimai Dargio tapybai.

Tenka sutikti su dail. Valeškos tvirtinimu, kad Dargis yra savitas dailininkas, tik labai gaila, kad jo tapyboje mažai jaučiasi lietuviškumo pradų. Nenorėčiau tuo pasakyti, kad jeigu Dargis vartotų savo tapyboje raudoną, žalią, geltoną spalvą ir kad jo paveikslų tematika ribotųsi Gedimino pilim su plevesuojančia trispalve ir apačioje plaukiančios gubės pavaizdavimu, tai jau jis būtų šimtaprocen- tinis lietuviškas dailininkas. Dargį laikau talentingu dailininku, kuris gal labiausiai iš kitų yra prisiartinęs prie ribos, kurioje gali pasireikšti lietuviško meno modernizmas. Panaudojus mūsų folklorą, pasakas, padavimus, legendas atsi- vertų platus kelias semi- abstraktinei paveikslų

tematikai.

Dargio pirmoji Čiurlionio galerijoje paroda jau buvo stipri, tačiau ir jo tolimesnieji eksperimentai sutinkami su idomumu. Prie geresnių šioje parodoje darbų reikia priskirti Nr. 3, 5, 10, 13, 14, 20, 22 ir keletą kitų, kurie primena primityvius Prancūzijos Lasceau urvų freskus.

LANDSBERGIS IR GIRAUDOUX BOSTONE

Bostono Modernusis Teatras, kurio įsteigėja ir režisierė yra Beatrice Kerbelienė, balandžio 1 d. vakare, Lietuvių Amerikos Piliėčių draugijos salėje vaidino Jean Giraudoux "Apoloną iš Belako" ir Algirdo Landsbergio "Sudiev, mano karaliau".

Prancūzų rašytojas Jean Giraudoux laikomas didžiausiu tarpukario dramaturgu; jam priskiriamas impresionizmo nuotakų įnašas literatūron. Jo stilius savitas, idomus ir spontaniškas. Jo komedija, kurią sulietuvino B. Kerbelienė, nėra geriausias jo kūrinys, nei tinkamiausias parinkimas lietuviškam žiūrovui, nors ir turi charakteringą Giraudoux stilistinį žaismą ir spontanišką impresionistinį plotį. Bet priešinga nuomonė privertė Apoloną iš Belako užsidėti lietuviškųjų spalvų to- gą.

Aptarti Bostono moderniojo teatro atsielkus meninius laimėjimus bei nuostolius, siekiant pristatyti Giraudoux lietuviškai publikai, kad vaidinimo nematę skaitytojas igautų bent apytikrų vaizdą, būtų sunkus uždavins. Vaidybinė ža- luma, sukaustytas statiškumas ir be jausmo pamesti žodžiai, įrodė, kad "Apolonas iš Belako" nebuvo pribrandintas apšvietimui nei veiksmams scenoje, kurie vaidinimo menu ar teatru. Giedriu švystelėjimu išskirtinai save akcen-

Giedrė Karosaitė ir Kazys Barūnas A. Landsbergio pastatyme "Sudiev, mano karaliau".

Vytas Maželis nuotrauka

Stasė Šakytė

MIMOZŲ MEDŽIAI

Pas mane šį rytą žydi plastiški mimosų medžiai.

Jų rausvas pūkas dengia dar giliai įmigusias akis.

Bet jau ateina mano laikas keltis ir išblaškyti debesio nusineštas mintis,

kad po sunkios dienos nunokusio saulėleidžio dugne ir vėl galėčiau degti.

TAPYBA

Išsiesiu vėl į nuvingiuotą kelią. Aštriais braukimais sukaposiu tamsą, kad neramus laukimas nuskaidrėtų įrėžtom kibirkštīm.

Tada paliesiu tamsią erdvę, nužymėsiu brūžiais kelią, kad prieblandoj matyčiau miegančius namus.

Iš eilėraščių rinkinio "Alkana žemė". Išleido Ateltis.

tavo tik Teresė Durickaitė. Jos prasiveržimas, kad ir iš trumpų epizodų, leidžia tikėti joje slypintį sceninio meno pajautimą. Galima būtų rasti keletą simpatiškų žodžių ir kitiems "Apolono iš Belako" aktoriams, bet nenorint kelti nemilų priekaištų, kurie skaudina ir ugdo pyktį, pasitenkinsime paminėję, kad Giraudoux lietuviškon scenon ant neparuoštų pečių išnešė šie B.M. T. nariai: Kazys Barūnas, Teresė Durickaitė, Stasys Durickas, Algis Lapšys, Laima Jakutyte, Norbertas Lingeraitis, T. Durickaitė, H. Linge-

raitis ir valdybos nariai Algis Starinskas, Henrikas Čepas, Juozas Venkus, Gintaras Karosas. Didžioji dauguma išvardintų yra lietuviškas jaunimas -- studentija. Daugumas jų bandė tik pirmuosius scenos žingsnius. Nors ir ne visiems jie buvo sekmingi, bet verti paskatinimo nenuleisti rankų nei pas- tangų tobulėti.

Antroje dalyje buvo patiektas A. Landsbergio "Sudiev, mano karaliau", bent dalinai pateisinęs įvykusio spektaklio reikalingumą, dėl kurio ver-

(Nukelta į 6 psl.)

ALFONSAS DARGIS

Kompozicija (aliejus)

VERTINGAS LIETUVIŠKOS MUZIKOS KŪRINYS

Naujas, tik šiais metais pasirodęs literatūros, mokslo, jaunimo ir Baltijos tautų kultūrai skirtas latvių žurnalas Treji Varti (Treji Vartai) lietuviškąją literatūros kūrybą pristato ištrauka iš Alg. Landsbergio "Penki Stulpai Turgaus Aikštėje" dramos, o muzikinę kūrybos dalį Valentino Berzkalnio ilgesniu straipsniu, liečiančiu Aldonos Stempužienės plokštelę Dainos.

Aptariant plokštelę, įgrota Stuttgarto simfoninio orkestro, diriguojant savo kūrybą komp. D. Lapinskui, straipsnio autorius ilgiau sustoja ties Baltijos tautų

liaudies dainų kilmę, jų kūrybos sąlygom, kalbinėm bei folklorinėm ypatybėm.

Autorius lietuvių liaudies melodijose randa "subjektyvią lyriką", kuri, jo nuomone, galėjo atsirasti dėl ankstyvesnio susidūrimo su religine gaida ir nuotaika. Bet jis nepaneigia ir senovės įtakos, ypač Dainų plokštelėse girdimų melodijų atskambiuose, kur pasigirsta diatoniškos melodijos. Taip pat pats dainų kompozicijos pagrindas liudija tautinį archaiškumą ir neįprastą kalbos įvairumą, ypač svetimai ausiai klausantis. Tai liečia daugiau kalbos pritaikymą melodijai. Šiaip jau, plokštelė liudija, kad kompozitorius nebus nutoles nuo turtingojo tautos melodijų aruodo, užsitarnaudamas dėmesio tuo, kad tas melodijas sugebėjo tinkamai aprengti dabarti-

nei laikotarpiu rūbu.

Įvertinęs D. Lapinsko nuopelnus liaudies melodijų interpretacijoje, autorius atžymi solistę A. Stempužienę ne tik kaip išlavinto mezzosoprano savininę, bet ir kaip iškilią interpretatorę ne tik atskirų dainų pagrindinių tonų, bet ir tų detalių, kurios kaip tik patraukia kiekvieną savo gaidą. "Dainininkės menas", rašo autorius, "yra pasiekęs lygį, kuriame nebegali būti pašalinių tikslų, bet kur su autoriaus vadovaujamu ir dinamiškai išlaikytu orkestru ji visam garsų pastatui suteikia erdvę ir išskilumą."

Aptaręs savo apžvalgoje pagrindinių plokštelės kūrinį kilmės bruožus ir jų originalumą lyginant su Europos muzikos kūrybos linkmėmis, autorius išveda, kad taja plokštele lietuviai patiekia ne tik įdomų epizodą iš turtingos savo praeities, bet kartu liudija, kokią reikšmę toji kūryba gali turėti ir moderniškams laikams.

nei valandos netrunkančiu veikalu atidengę plyši, už kurio pasimaitė, kaip lengvai kartais perkerpamas moterys tės amžinumo saitas aktorijų bendravime, kurie išgyvena dvigubą gyvenimą. Taip pat paliko žiūrovui spėlioti, kas galėjo atsitikti jaunai mergaitei, jei nusidėvėjusi ir išsekusi seno mergišiaus širdis būtų atlaikiusi jaunos moteris prisilietimą. Seno aktoriaus vaidmenį atliko Kazys Barūnas, jaunos aktorės -- Giedrė Karosaitė.

Iš Barūno tikėtasi daugiau. Jis nėra scenos naujokas ir galėtų atšvesti nevisai kuklią sceninės veiklos sukaktį. Įtampa drebinusi rankas ir balsą, trukdė atitrūkti nuo savęs ir tapti karaliumi, atspalaiduojant forsuotos deklamacijos.

Giedrė Karosaitė jaučiu moteriškumą atliepė komplikuotiems ir permainingiems vaidmens niuansams. Jos švartarsena, nesuvaržyti judėsi ir prigimta vidinė šiluma liko nepaliesiti pašalinių įtakų. Tai dar jauna, bet išibėgėjanti aktorė, teikianti vilčių tremties lietuvių teatrines veiklos tęstinumui.

Į spektaklį atsilankiusi autorių Algirdą Landsbergį publika apdovanojo plojimais.

"Sudiev, mano karaliau" spektaklio rengėjai turėtų įspėti tėvus nusiųsti dar nesubrendusio jaunimo, nepajėgiančio išvelgti esmės veikalui suprasti.

Bostono Modernusis Teatras balandžio pirmosios dienos spektaklį apdovanojo bostoniečiams atsilankant prie įėjimo nusiperkant po lietuvišką knygą už \$2.50, nors kai kurių pažymėtų knygų kaina buvo ir aukštesnė. Populiariesnių autorių leidinių, kaip kad Mačernio, Katiliškio ir ki-

New Yorko oktetas Chicagoje

Putnamo Seselės turi Chicagoje labai palankius bei veiklius savokaritatyviųjų bei kultūrinių darbų rėmėjus. Jie čia metų bėgyje kasmet suarošia po porą koncertų, labdaringą vakariene, gegužinę ir madų parodą, su kuria kartais nusikelia net į Clevelandą ar Toronto. Jų pasiryžimą įvairiais būdais padėti Seselėms lydi moralinis ir materialinis pasisekimas.

Seniai šių rėmėjų buvo svajota parsikviesti iš New Yorko Vyrų Oktetą ir pristatyti šiuos šaunius vyrus chicagiečiams. Ligšiol Chicaga tesidžiaugė jų įdainuota plokštele "Mes žengiam su daina".

Kiek perdrąsi svajonė -- daugelis juos stabdė nuo tokio sumanymo. Juk reikia sumokėti net 9 vyram kelionę, o kur dar honoraras? Tačiau jie rizikavo ir savo pasiryžimą įvykdė.

Šie vyrai atvyko su idomiu plačiašakiu repertuaru, pateikdami klausytojams šias dainas: Račiūno "Karas", Švedo "Lygioj lankelėj", Kuprevičiaus "Pajūriais", Kačanausko "Atsisveikinimas", Sodeikos "Šiaurės Pašvaistė", Vasiliausko "O dalele tu mano", Švedo "Baltos gėlės", Laužavedžio "Sargybinio Godos", Kepalo "Vis pirmyn", Veito "Vabalas ir gėlė", Paulausko "Jūreivių maršas" ir šio ansamblio vadovo muziko Al. Mrozinsko aranžuotas dainas --

tų, bemantant pritrūko. Tai labai gražus ir originalus knygų platinimo būdas, pelnas iniciatoriams pagarbos jausmus ir padėką.

R. Apolainis

"Pradės aušrelė aušti", "Kir-vir-jo", "Kampelis mano mielas", "Ruduo", "Sapnų pilsis", "Prie gintaro jūros".

Okteto sąstatas: R. Kezys, V. Daugirdas, A. Ilgutis, J. Nakutavičius, K. Simanavičius, V. Alksninis, L. Ralys, V. Aukštikalnis. Jų balsai rinktiniai, kiekvienas jų gailėtų dainuoti solo. Jie dainavo su užsidegimu bei įsijautimu į dainos prasmę. Chicagos publika juos sutiko labai šiltai. Perpildyta Jaunimo Centro salė skambėjo nuo plojimų. Publiškai nenurimstant, oktetas mieliai padainavo dar kelias dainas.

Pianistas Al. Mrozinskas, akompanavęs oktetui, pajavirino programą piano solo numeriais, atskleidždamas savo puiką techniką Čiurlionio (du preludai ir nokturnas), Schuberto (Impromptu), Liszto (Consolation), Fallos (Ugnies šokis) ir Chačaturiano (Toccato) kūrybos gelmes.

Savo užsibrėžtą tikslą "puoselėti lietuvišką dainą, skleisti ją visuomenės tarpe ir garsinti Lietuvės vardą" šis ansamblis su pilnu kaupu atskleidė. Be to, Chicagos apygardos rėmėjų valdybos pirmininkė Marija Remienė savo padėkos žodyje pranešė malonią staigmeną, kad oktetas atsisakęs nuo honoraro Ark. Matulaičio Namų naudai.

Po koncerto oktetui ir kitiems pasidarbavusiems prie koncerto surošimo asmenims buvo suruoštos vaisės, kurių mecenatai Ona ir Jonas Gradinskai.

Koncertan buvo atvykusios Putnamo Seselių atstovės -- sesuo Augustas ir sesuo Rita.

K. P-tė

LOS ANGELES

1941 METŲ SUKILIMO MINĖJIMAS

Š.m. balandžio 30 d., sekmadienį, ramovėnai ir šauliai ruošia 1941 m. sukilimo minėjimą ir antrosios bolševikų okupacijos meto lietuvių partizanų pogrindžio spaudos parodą. Programoje numatyta: 10:30 val., šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius kovotojus. 12 val. parapijos salėje S.J. Palto paskaita. Po trumpos pertraukos, meninė dalis, kurią išpildys akt. N. Apeikienė, sol. L. Zaičienė ir muz. O. Metrikienė. Los Angeles ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Paroda bus toje pačioje salėje.

K-s

7 SKIRTUMAI

GALVOSKIO Nr. 5 SPRENDIMAS. 1. Kairėje esančiame projekte skylės turi didesnę atstumą; 2. Kėdės nugara mažiau išlenkta; 3. Matyti kėdės trečioji koja; 4. Po stalu matyti sienos ir grindų suleidimas; 5. Prie stalo kojos matyti užuolaidos raukšlės; 6. Fotografo juodos užuolaidos apačia skirtinga; 7. Fotografo šukuosena aukštesnė.

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.

Cleveland, Ohio

341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient for you.

LANDSBERGIS IR GIRAUDOUX BOSTONE

(Atkelta iš 5 psl.)

tėjo porai šimtų publikos susirinkti salėn. Šis vie-naveiksmis priskirtinas prie išibėgėjusio ir dar nepramatančio sustojimo ribos avangardinio teatro ieškojimų ir atradimų. Jame autorius vaizduoja kryžkele, kurion trumpam susibėga ir ne-grįžtamai išsiskiria du žmonės: vyras ir moteris, abu scenos menininkai, praeities ir ateities. Vyras, senas 70 m. amžiaus aktorius, viengungis, tebegyvenęs praeities didybe ir laimėjimais, bet moraliai puoless, palūžęs ir nuskuręs. Tik scenoje, karališkam vaidmeny, jis nusikrato dulkes ir gali pakilti virš žemiškų silpnų ir suspindėti dvasinėm galiom. Jis tebeieško scenos ir villasi patekti Šveicarijon bei Amerikon, kur tikisi atstatyti prarastą žibėjimą. Laikinai prisiglaudžia tremtinių stovykloje ir siekia suvaidinti karalių Dovydą.

Moteris jauna, veržli ir gabi idealistė, tikinti savu pasirinkimu ir pašaukimu tapti didele artiste. Jos žvilgsnis i ateitį skaidrus, realus ir be iliuzijų. Ji turi pasirašiusi sutartį mažame vo kiečių teatre atlikti nesudėtingus vaidmenis ir žino, kad į meno viršūnes turi kopti nuo apačios. Ji gyvena toje pačioje tremtinių stovykloje kaip ir senasis aktorius, todėl išnaudoja progą su-

vaidinti vergės Abisagos vaidmenį Karaliaus Dovydo pastatyme. Abisaga atiduota Dovydui jo senatvei praskaidrinti ir stingstančiam kraujui bei sąnariams atšildyti.

Repeticijų kambaryje, be pašalinių asmenų, karalius Dovydas ir vergė Abisaga turi pradėti repeticiją. Bet senas aktorius ir donžuanas, atsidūręs tarp keturių sienų su jauna moterim apsuvaigsta sodriu jaunystės kvapu. Jis nenori repetuoti, bet geidžia jauną moterį nusivesti savo kambarin, kur dar yra neišbaigta gerti konjako bonka. Jis žada pasiimti ją į Šveicariją ir Ameriką ir lydėti iki aukščiausių laimėjimų. Jai nesutinkant eiti su juo, jis neišlaiko ir griebia glėbin, bet ji jauna lengvai iš rankų išslysta ir priekaištuoja, kad jis senas, šlykštus ir nemoralus. Senam donžuane vyksta vidinė kova, pirmą kartą gyvenime atsitrenkus į trokšamos moters pasipriešinimą. Jis susitvardo, atlyžta ir eina įrodyti jaunai mergiotei, kad jis tebėra didelis. Jie pradeda repeticiją.

Aktorius apsigaubia toga, sėda karaliaus sostan ir karaliaus Dovydo žodžiais kalba vergei Abisagai. Jauna aktorė klausydama pagaunančių žodžių priima vergės buklę, prisėlina prie savo valdovo, priklaupia, apkabina ir kartoja: -- Taip, mano karaliau. Dabar ji kūnu ir siela priklauso jam, ir pasiruošusi vergiškai pildyti kiekvieną valdovo įgeidį.

Šioje vietoje autorius senąjį donžuaną sustabdo: bejėgiškai nukrinta ištiestoji ranka, nusvyra ir smakru įdubusiu krūtinėn atsiremia galva, užgęsta prikimęs balsas. Abisaga, tylos pažadinta, pradeda atsipeikėti. Ji dar bando pažadinti valdovą, bet šis nubunda ir jina mojuodama atsisveikinimą: -- sudiev, mano karaliau, -- išskuba į vokiečių teatrą, į naują rytojų ir naujus pavojus, bei laimėjimus.

Autorius šiuo trumpu

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES

Vėsinamaš oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

A. L. TAUTINĖS SAJUNGOS SKYRIAUS NARIAMS

A. L. Tautinės Sąjungos centro valdyba paskelbė Tautinės Sąjungos seimo dienas: birželio 3 ir 4, Chicagoje, Sheraton viešbutyje, 505 N. Michigan Ave.

Seimo svečiams ir skyrių atstovams šeštadienio vakarą, birželio 4, tame pat viešbutyje ruošiamas banketas.

Clevelando ALTS 12-tam skyriui svarbu visapusiai ruoštis seime dalyvauti. Skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., Dirvos patalpose, 11:30 val. Nariai prašomi dalyvauti išrinkimui į seimą atstovų ir aptarimui kitų reikalų.

Valdyba

vakaras su N. AUKŠ- TUOLIENE IR OKTETU

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos balandžio 15 d. suruoštas vakaras-koncertas, prie didesnių rengėjų pastangų, būtų galėjęs sutraukti daugiau svečių. Vakaras gi buvo ruošiamas geram ir naudingam tikslui — savajai mokyklai paremti. O be to, ir vakaro koncertinė dalis buvo jauki ir miela, kad ir nežadėjusi sensacingų naujovių.

Pirmąčiąs, koncerto viešnia Nata Aukštuolienė daugelį maloniai nustebino savo laisvu ir nevaržomu muzikalumu, išpildant St. Šimkaus Kur bakūžė samana ir B. Dvariono žvaigždutę. Antroje dalyje solistė atliko Schultzo Pavasarį ir Puccini Vien tik menui (iš op. Tosca). Negausius repertuaras teko papildyti Leharo Vilija ir kt. dainomis, publikai labai šiltai viešnios koncertą priėmus.

Ryto Babicko vadovaujamas Clevelando oktetas patiekė kur kas platesnį savo repertuarą su mūsų kompozitorių dainomis ir šviesių lengvosios muzikos kompozicijomis. Oketas taip pat yra mielai laukiamas ir priimamas, savo dainomis nesiekdamas koncertinių aukštybių, o tik įnešas gerą nuotaiką ir lengvesnės muzikos mėgėjams atgaivą.

Tiek solistė, tiek ir oktetas nesiveržia į koncertines estradas, bet savo darbo ir sugebėjimo dovanas

patiekia nepretenzingai, o simpatyškai lietuviškųjų parengimų publikai. Oketui, prie jų gausaus repertuaro muzikinio vystymo galėtų prijungti kiek režisūros. Jų dainos reikalingos sceninio gyvumo ne tik muzikiniame išpildyme, bet ir laikysenoje.

Tėvų komiteto pirm. programos išpildytojams padėjo žodžiu ir gėlėmis, o publika šiltais aplodismentais.

Po to, bendros vaišės. Norėjusių šokti neatsirado.

ŠV. JURGIO — SKAUTŲ GLOBĖJO ŠVENTĖ

Šį sekmadienį visi pasaulio skautai švenčia savo globėjo šv. Jurgio dieną. Legenda sako, kad šv. Jurgis buvo karys ir savo žygių metu nugalėjo didžiulį slibiną. Skautai šv. Jurgio legendą suprantame kaip pavaišdavimą mūsų kovos su piktu pasaulyje, o pirmiausia mumyse pačiuose.

Clevelando lietuviai skautai ir skautės savo globėjo šv. Jurgio dieną atžymės sekančiais:

10:30 val. Mišios šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Dalyvauja Neringos tuntas, L. J. S. Clevelando Jūrų skautai, Akademinių Skautų Sąjūdis ir Pilėnų tuntas. Visi renkasi 10:15 val. ryto į parapijos salę pilnoje uniformoje.

11:45 val. šv. Jurgio parapijos salėje bendri skautų ir jų tėvelių pusryčiai. Mokestis už pusryčius: skautams ir skautams — veltui, tėvams — \$1.00 asmeniui. Kviečiame visus tėvelius į šią mūsų globėjo šventę gausiai atsilankyti dalyvaujant šv. Mišiose ir kartu įsijungti prie bendro stalo pusryčiams.

v. a. s

MEDELIŲ SODINIMAS

Pilėnų tunto skautai ir vilkiukai kartu su L. J. S. Clevelando Jūrų skautais šį seštadienį vyksta sodinti medelius. Ypatingai raginame dalyvauti mažieji. Visi renkames Naujos parapijos kieme 2 val. p. p. Apranga — uniforminės bliuzės ir paprastos kelnės. Pasiimti kastuvą ir 25 c. užkandžiams. Medelių sodinimą praves s. Vl. Bacevičius.

CANADIAN CENTEN- NIAL CAMPOREE

Š. m. gegužės mėn. 19-21 dienomis Camp Niagara at Niagara-on-the-Lake, ten kur buvo 1955 metais pasaulinė jamboree, įvyks Kanados šimtmečiui atžymėti camporee. Dalyvaus 1,600 Kanados ir Amerikos skau-

YES

YES

YES

NO

YES, YES, YES,
NO COMMITTEE

X VOTE YES

Ohio Bond Commission

State Issue No. 1

Isteigiama komisija, kuri kartu su valstijos gen. asamblėja finansuos pagrindines statybas. \$60,000,000 skiriama Clevelandui, CSU statybai. Taip pat pramato būdus nekilnojamo turto mokesčius sumažinti vyr. amžiaus savininkams.

X VOTE YES

One-Man One-Vote Apportionment

State Issue No. 2

Prisiderina prie teismo mandato leidžiančio balsuotojams balsuoti už — vienas žmogus — vienas balsas paskirstymą į Ohio gen. ansamblėją. Tai sustiprina mūsų miesto svorį Columbus.

X VOTE YES

Cuyahoga Community College Levy

County Issue No. 3

Reikalauja 1 mil. 5 metų apskrities paskolos Cuyahoga Community College reikalingoms lėšoms sudaryti. Tai leistų mūsų sūnams ir dukroms pigesne kaina siekti aukštojo mokslo.

X VOTE AGAINST

Repeal City Income Tax

City Issue No. 4

Balsas prieš miesto mokesčių panaikinimo reikalavimą išlaikytų pusę 1%. Tai leidžia 200,000 priemiesčių gyventojams, dirbantiems miesto ribose išlaikyti geresnę miesto priežiūrą. Jau dabar tai suteikė daugiau policijos pareigūnų, tinkamesnį šiukšlių išvežimą ir t.t. Balsuok PRIEŠ panaikinimą. Mokesčiai neimami iš pensijų, socialinės apsaugos ar labdaros pašalpų.

Joseph W. Bartunek
Ralph Besse
Claud Blair
Max Gruber

* Co-Chairman *
Wade Harris
Thomas Matia
James J. Nance

William G. Phillips
Ben S. Stefanski
Edward Hargett, Sec'y.
692 Union Commerce Bldg.

tų. Clevelando Pilėnų tunto tūtininkas atrinko aštuonis skautus, sąžiningai lankiusius sueigas, kurie dalyvaus šioje camporee. Šiai išvykai vadovaus V. A. Staškevičius, J. Pažemis ir Andrius Šenbergas.

• Metropolitan Operos pavasario festivalyje balandžio 25 d. (antradienį) statoma opera "Kaukių balius" su solistu Sherrill Milnes. Tai dar, palyginti, jaunas, 31 m., bet jau spėjęs operose atsižymėti solistas, iškilęs nepaprastais muzikiniais gabumais.

• Amerikos Lietuvių Bendruomenės vardu prašomos aukos "patriotinei akcijai 2 dol." su gražinamu vokeliu J. Smetonos adresu reikalu pranešu, kad LB Clevelando I-os Apyl. Valdybos posėdyje šis klausimas nebuvo svarstytas ir valdybos nariai nebuvo painformuoti. Apie šią rinkliavą LB Centro Valdyba taip pat nėra painformuota.

Clevelandiečiai buvo gavę kvietimus Amerikos Lie-

Clevelande LB abiejų apylinkių valdybų pastangomis buvo surengtas filmo apie Vilnių rodymas šv. Jurgio parapijos salėje praeitą sekmadienį. Filmas susuktas čia gimusio lietuvių Stasio Paulausko, kuris turėjo progos lankytis Vilniuje. Įvertindami filmo vertę, kaip tobulą ginklą prieš komunizmą, jį finansiniai parėmė kongreso atstovė Frances Bolton, Juozas Muliolis ir daktarai Mačiulis, Martus ir Miliauskas. Nuotraukoje dalis publikos ir prie aparato filmo autorius Stasys Paulauskas.

V. Plidžinsko nuotrauka

tuvių Bendruomenės vardu atsilankyti į praeitą sekma-

dienį rodomą filmą, Adresatui ant voko prieš pavardę įrašytos raidės "Dr." Daugelis teiraujasi telefonu ir asmeniškai dėl minėtų aukų ir dėl šių raidžių reikšmės. Pranešu, kad valdybos nariais nėra žinoma šių raidžių ir rinkliavos prasmė. Už tai yra atsakingas asmeniškai siuntėjas, todėl prašau su juo ir aiškintis.

F. Eidimtas,
LB Clevelando I-os
Apyl. v-bos narys

• Svečias iš Detroito. Praeitą savaitgalį Clevelande lankėsi Vladas Pauža, Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys. Svečias turėjo pasitarimus Bendruomenės reikalais su eile mūsų organizacijų veikėjų. Tarp kitų, Vl. Pauža apsilankė pas K. S. Karpių ir pas Teisininkų Draugijos pirminką Juozą Krygerį.

P A D Ė K A

Clevelando Vyrų Oketui, vadovaujamam Ryto Babicko, už 50 dolerių auką ir solistei Natalijai Aukštuolienėi už 25 dolerių auką Clevelando šv. Kazimiero Li-

tuanistinė Mokyklai paremti, Tėvų Komitetas reiškia nuoširdžią padėką.

Metropolitan Operos solistas, pasauliye pagarsėjęs vengrų kilmės Sandor Konya, išpildys pagrindinį vaidmenį "Lohengrin" operoje, balandžio 26 d., Public Auditorium.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MACHINE MAINTENANCE
REPAIRMAN
MILLING MACHINE or LATHE
HAND
Interview hours 8 A.M. to 4 P.M.
or by appointment
MARTINDALE ELECTRIC CO.
1367 Hird Ave.
Lakewood, Ohio
216 — 521-8567

(44-46)

JEI GALVOJATE PIRKTI NAUJĄ MAŠINĄ, BŪTINAI SUSTOKITE PAS

PETRĄ MORKŪNĄ

ATSTOVAUJANTĮ

FRIEDMAN BUICK CO.

12500 St Clair Avenue

851-2200

Čia gausite malonų ir nuoširdų patarnavimą ir Jums duodama vartoti mašina, kada jūs paliksite savo patikrinimui. Dabar galite sutaupyti virš \$800.00.

Pavyzdys:

1967 BUICK—ELECTRA 225 2 DR. HT.

STANDART EQUIPMENT
AUTOMATIC TRANSMISSION
POWER STEERING
POWER BRAKES
ELECTRIC CLOCK
DELUXE WHEEL COVERS
CARPETING

ACCESSORIES
AM RADIO
WHITE WALL TIRES
REMOTE MIRROR
CUSTOM VINYL TOP

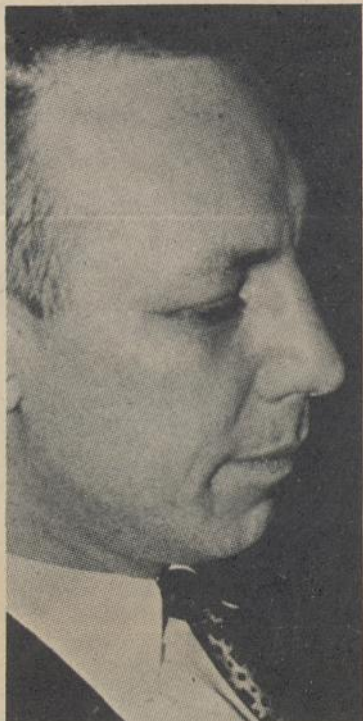
Pilna kaina \$4,497.00, galite pirkti už \$3,697.00. Galite panašiai sutaupyti ant kitų modelių. Pasirinkti galite iš su viršum 300 įvairiausių mašinų.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Dipl. ekon. Vincas Juodvalkis — naujasis Vilties šimtininkas

Kas rūpinasi mūsų lietuviškosios spaudos stiprėjimu, tasai su džiaugsmu priima žinią apie Vilties draugijos narių, ypatingai šimtininkų, padaugėjimą. Šiomis dienomis naujuoju Vilties draugijos šimtininku tapo dipl. ekon. Vincas Juodvalkis, gyv. Clevelande ir įstojęs Vilties draugijon nariu su \$100 įnašu. Artėjant Vilties draugijos suvažiavimui, kuris šiais metais bus Chicagoje birželio 4 d. ir kaip sutaps su Vilties draugijos penkiolikos metų sukaktimi, tenka laukti, kad ir daugiau nuoširdžių Dirvos bičiulių paseks Vinco Juodvalkio pavyzdžiu. Vienu ar kitu būdu paremti savąją spauda niekada nėra per anksti.

Vincas Juodvalkis, 41 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje. Gimnaziją pradėjo lankyti Zarasuose. Antrasis pasaulinis karas ir emigracija Juodvalkių šeimą įkurdino Clevelande, kur Vincas baigė aukštuosius mokslus Western Reserve universitete. Išlaikęs valstybinius CPA egzaminus, jau eilę metų jis dirba stambioje Clevelando prekybos įstaigoje, eidamas atsakingas pareigas. Dalyvavo Korėjos kare, JAV daliniuose.

Vincas ir jo žmona Aldona Juodvalkiai gražiai reiškiasi Clevelando lietuvių gyvenime, o jų sūnus Saulius seka gražiu tėvų pavyzdžiu, lituanistinių dalykų semiasi lietuvių mokykloje.

Šia proga tenka pastebėti, jog Vincas Juodvalkis, ne tik pinigineis aukomis remdamas Dirvą, šiomis

dienomis baigė Vilčiai dar vieną didelį patarnavimą: jisai suvedė Vilties 1966 metų piniginę apyskaitą ir išvedė tų metų balansą. Darbą atliko kruopščiai ir nuoširdžiai, tuo palengvinamas dabartinei Vilties valdybai pasiruošti ateinančiam Vilties suvažiavimui.

A. L.

TORONTO

MIRĖ IZABELĖ MATUSEVIČIŪTĖ

Toronte, Port Credit lietuvių kapinėse, balandžio 17 d. palaidota pedagogė ir žinoma visuomenininkė Izabelė Matusėvičiūtė.

Velionė kilimo suvalkietė. Buvo gimusi 1907 m. Dvidešimtus metus eidama baigė Kybartų Žiburio gimnaziją ir iki 1933 m. studijavo VDU teologijos-filosofijos fakultete lituanistiką ir pedagogiką.

1933-1937 m. gimnazijos mokytoja Lazdijuose ir Kybartuose. Gavusi valdžios stipendiją 1937-1939 m. gilino studijas Berlyno ir Hamburgo universitetuose. Grįžusi mokytoja Kauno IV gimnazijoje. 1941 m. persikėlusi į Vilnių dirbo lietuvių kalbos žodyno redakcijoje. 1944 m. pasirinkusi pabėgėlio dalią mokytoja lietuvių gimnazijoje Eichstaette ir studijavo lyginamąją kalbotyrą Goettingeno universitete. 1949 m. atvyko į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia aktyviai įsijungė į visuomeninę veiklą. Ėjo įvairias pareigas LB valdybose. Buvo aukštesniųjų lituanistinių kursų lektorė. Nuo latvių Tautos Fondo atstovybės darbuotoja. 1957-1966 m. Moters žurnalų redaktorė.

Lietuviškoj veikloj ji nepakentė apsnūdimo. Nepasisėkimai skaudino. Ypatingai jautri buvo švietimo reikalams. Netekusiai tėviškės žemės po kojomis, jai sunku buvo susigyventi su ta aplinkuma, kuri ją supo. Jos norai, kaip ir

daugelio kitų, buvo nedideli. Ji nieko kito nenorėjo, o tik dar kartą būti žmogumi. Tačiau mirtis buvo skubesnė ir su tuo ilgesiu jina nuėjo į kapų ramybę.

(pb)

DETROIT

MOKYTOJUI PAGERBTI AKADEMIJA

ALT S-gos Detroito skyrius rengia Lietuviai Mokytojui pagerbti viešą iškilmingą akademiją rugsėjo 10 dieną. Kadangi toks mišinimas bus bene pirmasis lietuvių gyvenime, tai jis taps istoriniu.

Lietuvių mokytojas yra užsitarnavęs tos pagarbos su kaupu. Jis mokė karo metu, okupacijos metu, tremtyje, laisvoje Lietuvoje ir dabar išeivijoje. Jis išmokė mus rašyti ir drąsiai išskėlė lietuvių tautą iš tamsos. Lietuvos kraštas kultūriškai pasivijo Vakarų Europą, ūkiškai sparčiai kilo.

Skyriaus valdyba prašo visų organizacijų vadovų ir pavienių asmenis nerengti š. m. rugsėjo 10 d. jokių gegužinių bei kitokių parengimų. Toji diena — tautos šventės proga — priklauso Lietuviai Mokytojui.

Akademijos programa bus paskelbta vėliau.

A. Musteikis

CHICAGO

• Pasaulinė premjera naujausio Dariaus Lapinsko kūrinio "Ainių Dainos" mezzosopranui, fleitai, fortepijonui ir mušamiesiems instrumentams. Taip pat Chicago lietuvių koncertuose negirdėti klasikiniai kūriniai kompozitorių — Haendelio, Pergolesi, Donizetti, Manuel de Falla ir kt. Koncertą atlieka mezzosopranas Aldona Stempužienė, akomponuoja kompozitorius Darius Lapinskas. Rengėjai Santara-šviesa.

BOSTON

VASARVIETEI IEŠKOMI TARNAUTOJAI

Cape Cod lietuvių vasarvietei vasaros sezonui ieškoma

2 mergaitės padavinėti į stalą ir tvarkyti kambarius;

2 moterys virtuvės darbams.

Dėl sąlygų kreiptis: M. Jansonienė, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124. Telef. 288-5999. (45-47)

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba prašo: skyrių valdybas prieš Sąjungos seimą atsiųskaityti su Sąjungos išdiniuku iš surinkto nario mokesčio. Taip pat prašo skyrių Valdybas paskirti seimo reikalams auką, ir jei galima, ją atsiųsti iš anksto Sąjungos išdiniukui arba ją įteikti Seimo metu.

• Seimui rengti komisija prašo visų skyrių valdybas pranešti vykstančių į Seimą sąrašus iš anksto — nes viešbutyje reikia rezervuoti banketui vietas. Į banketą bilietus prašome įsigyti iš anksto. Kaina \$10.00 vienam asmeniui.

• Ben. Zabelos romanas Klaida, kurios ištraukos tilpo Dirvoje, gauta platiniui. Kaina 3 dol. Užsisakant paštu, prašom prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

Užsisakykite Dirvos adresu: 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

A.A. Dionizo Monstavičiaus paminklo šventinimo iškilmės šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje, Paminklą šventino kan. Zakarauskas. Šalia stovi našlė dr. J. Monstavičienė, velionies sūnus su marčia ir kiti.

Paminklas Lietuvos teisininkui Dionizui Monstavičiui

Velionies Dionizo Monstavičiaus atminimui jo žmona m. dr. Julija Monstavičienė pastatydino granitopaminklą šv. Kazimiero kapinėse, kuris buvo pašventintas pereiną sekmadienį, balandžio 2 d. Už velionies sielą mišios buvo Marquette parko lietuvių bažnyčioje, mišias atliko ir paminklą kapuose pašventino kan. Zakarauskas. Bažnyčioje ir kapuose dalyvavo arti šimto Velionies ir jo šeimos artimųjų ir draugų.

Kapuose, prie paminklo žodį tarė — kalbas pasakė Velionies buv. kolega prokuroras Bulota ir LB Centro valdybos pirmininkas J. Jasaitis.

Bulota pristatė Velionį, kaip buvusį Lietuvos

valstybės teisių garbės gynėją: niekados nebijusį ir nesidrovėjusį pasakyti tiesą į akis visiems teisių laužytojams. Išskėlė Velionies heroinį vaidmenį ginant Lietuvos valstybės reikimą klaidėdėčių, vokiečių Neumano-Zasso byloje lietuvių tautai parodė didelę tautinio susipratimo idėją. Lietuvių tauta išdrįso pasisakyti prieš Hitlerio ekspansiją jo galybės žydėjimo laikotarpyje. Kas ir įrodė lietuvių tautos didelę moralinę stiprybę ir vertę savaimingai tvarkytis".

Z.J.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA

Jurgio Karnavičiaus 4 v. opera

GRAŽINA

1967 METŲ GEGUŽĖS MĖNESIO:

20 d., 8 val. vak. ir 21 d., 3:00 val. popiet

OPERA HOUSE

Madison & Wacker Drive

Bilietų kainos: 10, 8, 6, 5 ir 3 dol.
Bilietai gaunami MARGINIUOSE, 2511 West 69th Street
Paštu bilietai užsakomi šiuo adresu:

I spekt. liko bilietų tik po 3 dol.
II spekt. dar yra bilietų po 10, 8, 6, 5 ir 3 dol.

LITHUANIAN OPERA OF CHICAGO,
6905 So. Artesian Avenue
Chicago, Illinois 60629

Užsakant bilietus paštu, kartu prašome siųsti čekį ir sau adresuotą vėką su pašto ženklu, panaudojant šią atkarpą:

Prašau prisiųsti bil. po dol.

I arba II spektakliui šiuo adresu:

Vardas ir pavardė
Adresas
Telefonas

Buv. Lietuvos kariuomenės leitenantui

A. A.

KOSTUI CININUI

mirus Australijoje, jo žmoną ALDONĄ, uošvienę O. ČIURLIONIENĘ ir Dr. A. MARTAUS šeimą giliai užjaučia

Jonas P. Vaičaitis

Ponią

ERIKA STEPONAVIČIENĖ

ir vyrą ALFONŠĄ, jos tėvui Vokietijoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

R. A. Dailidės,
A. A. Mikoliūnai,
H. V. Senkai